

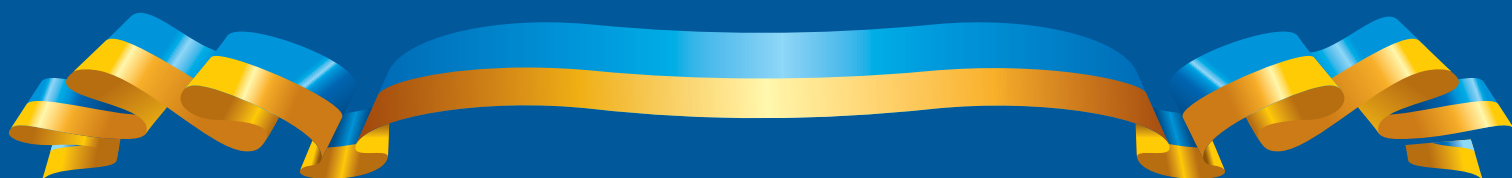
ВІСНИК *української громади в Хорватії* **VJESNIK** *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Номер 60, 2/2019.

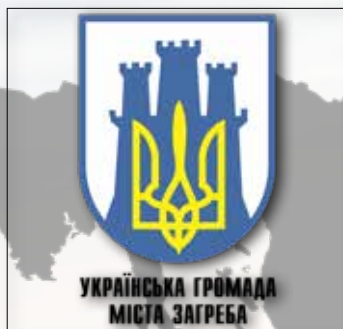
Broj 60, 2/2019.



205. obljetnica rođenja Tarasa Ševčenka



УКРАЇНЬКА ГРОМАДА РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ



УКРАЇНЬКА ГРОМАДА
МІСТА ЗАГРЕБА



КОТ УКРАЇНЦІВ "КАРПАТИ"
ЛИПОВАНИ



Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавець: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/ 1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралоук, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олеся Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrizni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівес Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj izlazi uz financijsku potporu Savjeta za nacionalne manjine RH

Internet stranice Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske: www.uzrh.hr

ЗМІСТ - SADRŽAJ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

- 4 USKRSNA PORUKA 2019. *Milan Stipičić, apostolski upravitelj*
- 4 Velika svečanost u Križevcima. *Nikola Zastrižni*
- 6 Dani Tarasa Ševčenka u Lipovljanima. *Jevgenij Paščenko*
- 7 Zagrebački studenti ukrainistike u Lipovljanima. *Ana Vladimir*
- 8 U Lipovljanima održana promocija knjige Pavla Holovčuka "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj". *Ivan Semenjuk*
- 9 U sklopu projekta KLUB 54+ u Hrvatskom domu Vukovar održana radionica za članove vukovarskih glazbenih skupina. *Tetjana Ramač*
- 9 Gosti Katedre za ukrajinski jezik Filozofskog fakulteta - profesori iz Ukrajine. *Filip Grgečić*
- 10 Delegacija UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod boravila u Ukrajini. *Nikola Zastrižni*
- 11 Цьогоріч Заслужений ансамбль танцю України "Юність" святкує 55-річчя. *Ваньовський Михайло Васильович*
- 11 Делегация УКПТ "Україна" Славонський Брод відвідала Україну. *Микола Застрижний*
- 12 U Zagrebu obilježena 205. obljetnica rođenja Tarasa Ševčenka. *Slavko Burda*
- 13 Nova knjiga Sergeja Burde – Ukrajinski preporod. *Slavko Burda*
- 13 Održana 16. izvještajna i 5. izborna skupština UKPD "Ivan Franko" Vukovar. *Davor Lagudza*
- 14 Na nastavi Ukrajinskog jezika održano niz radionica ukrašavanja pisanica. *Ozana Stasjuk*
- 15 Vlada ponovno imenovala Aleksandra Tolnauera predsjednikom Savjeta za nacionalne manjine

ВІСТІ З УКРАЇНИ

- 16 Новий Президент України. *Євген Солонина*
- 19 Верховна Рада України ухвалила закон про мову
- 19 Закон про мову. Хто зобов'язаний знати та використовувати, та як отримати українське громадянство
- 20 Українці подякували Порошенку за 5 років президентства
- 20 Як українські вибори оцінили міжнародні спостерігачі
- 20 Син Порошенка вперше розповів, як воював в зоні АТО. *ТСН*

MEDIJI O NAMA

- 21 Nastavlja se gradnja. *Dragana Korpoš*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 21 U Lipovljanima održana radionica izrade pisanica voskom. *Ivan Semenjuk*
- 22 Багатство різноманітності в кольорових писанках. *Олеся Мартинюк*
- 23 Kreativna radionica u Osijeku. *Tetjana Ramač*
- 23 KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani na IX. susretima dječjih skupina. *Ivan Semenjuk*
- 24 "Розмалюю писанку, розмалюю...". *Тетяна Рамач*
- 24 Održana godišnja Izvještajno-izborna skupština UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža. *Mirjana Has*
- 25 Kulturna i druga događanja ukrajinske nacionalne manjine u Zagrebu. *Slavko Burda*
- 25 Uskršnji koncert u Kaniži. *Mirjana Has*
- 26 Українці з Вуковара взяли участь в міжнародному фестивалі "Пасхальні зустрічі" в Україні. *Тетяна Рамач*
- 27 UKPD "Ivan Franko" iz Vukovara na Međunarodnom uskršnom festivalu u Ukrajini. *Tetjana Ramač*
- 28 Сплітський оглядач. *Гаврилко Виразка*
- 29 Kulturno-umjetnički program povodom Dana Općine Lipovljani. *Ivan Semenjuk*
- 29 UKPD "Andrij Peliha" Šumeće u Novoj Gradišci. *Valentina Hrećuk*

НЕПОЗНАТО О ПОЗНАТОМ

- 30 Povijest kave u Ukrajini. *Ana Marija Has*

IN MEMORIAM

- 31 Pavao Čornij. Članovi i vodstvo UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod
- 31 Ivan Čorni. Članovi i vodstvo UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod

Na naslovnoj stranici: Obilježavanje u Lipovljanima 205. obljetnice rođenja Tarasa Ševčenka.

Na zadnjoj stranici: Илюстрація "Мені тринадцятий минуло". Дитинство Тараса Шевченка. Автора: Івана Іжакевича.

KRIŽEVAČKA EPARHIJA



MONS. MILAN STIPIĆ,
APOSTOLSKI UPRAVITELJ KRIŽEVAČKE EPARHIJE

USKRSNA PORUKA 2019.

*Krist uskrsnu od mrtvih, smrću smrt uništi
i onima u grobovima život darova!
(Pashalni tropar)*

Braćo i sestre u Kristu!

Ima li ijednoga dana u povijesti čovječanstva koji se može mjeriti s danom Uskrsnuća Gospoda našega Isusa Krista, Sina Boga živoga? Svi značajni povijesni datumi, koliko god da bili važni za vremenitu povijest čovječanstva, pa i pojedinca, usmjereni su uvijek samo na ovozemaljsku, ograničenu i vremenitu dimenziju prostora i vremena. Prvo uskrsno jutro, međutim, naviješta nešto bitno drugačije jer s njime za nas započinje nezalazeći Dan Kraljevstva Božjega, dan bitno drugačiji od svih drugih, jer to je "Pasha Gospodnja, prijelaz iz smrti u život" (Pashalni Kanon). I ako je išta u slavnoj, ali i bolnoj povijesti čovječanstva imalo smisla, bilo vrijedno truda i suza, stvaralaštva i krvi, onda je to samo po ovome Danu i zbog ovoga Dana. Uskrs je podario onaj bitni smisao svemu stvorenomu. Sve od sad ima smisla, ništa ne propada, isplati se i živjeti, i mučiti, i ra-

điti, i stvarati i trpjeti. Ispati se i umrijeti jer "Krist uskrsnu od mrtvih, smrću smrt uništi" i svemu stvorenomu život darova.

Nemamo, dakle, razloga odustajati od života. Nemamo se čega bojati i nad čim očajavati, osim nad našim vlastitim grijesima kojima priječimo tom blagodatnom smislu da nas preobražava. Uskrsli Krist nas svagda poziva na novi život, na dobro, istinito, pravedno i lijepo, da očistimo rđu i prašinu sa ikone svoje duše koja je ikona samoga Boga Svestvoritelja.

Unesimo u to ovoga Uskrsa sve svoje muke i žalosti, svoje borbe i padove, svoje strahove i sumnje, "očistimo stari kvasac da budemo novo tijesto i radosno "svetkujmo, ne sa starim kvascem ni s kvascem zloće i pakosti, nego s beskvasnim kruhovima čistoće i istine" (1 Kor 5, 7-8). Slavimo Gospoda ovih svetih dana Velikoga i svetoga tjedna, u našim hramovima i u našim obiteljima, veselimo

se što nam Gospod u ovoj suznoj dolini zvanoj život daje Sebe, daje nam smisao i vječni život. Neizreciv je to dar i nijedan se drugi s njime ne može usporediti, kao što nijedan dan u povijesti nije usporediv s Danom Uskrsnuća Gospodnjega. Budimo ljudi vjere, nade i ljubavi, i Bog "milosrđa i svake utjehe bit će s nama!" (usp. 2 Kor 1,3).

Svima vama, braćo svećenici, bogoslovi, redovnice i poštovana braćo vjernici, osobito nemoćnima, bolesnim i osamljenima, neka je blagoslovljena i radosna Pasha Gospodnja, Uskrsnuća dan, prijelaz iz smrti u život. "Prosvjetlimo se slavljem te zagrlimo jedan drugoga, nazovimo braćom i one koji nas mrze, oprostimo sve uskrsnućem te ovako zapjevajmo: Krist uskrsnu iz mrtvih, smrću smrt uništi i onima u grobovima život darova!" (Pashalna Jutrenja).

Milan Stipić, apostolski upravitelj

Velika svečanost u Križevcima

Protojerej Milan Stipić, novoimenovani apostolski administrator Križevačke eparhije



U subotu, 13. travnja 2019. godine, na Lazarevu subotu u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima, u službu je uveden imenovani apostolski administrator Križevačke eparhije mon. Milan Stipić.

Ta radosna vijest o imenovanju Urbi et Orbi je objavljena u ponedjeljak 18.

ožujka kada je papa Franjo za apostolskog upravitelja Križevačke eparhije imenovao svećenika Milana Stipića, sa svim pravima i dužnostima koje ima ordinarij jedne eparhije.

Papa Franjo, prihvativši kanonsko odreknuće od službe ordinarija vladike križevačkoga Nikole, dana 20. ožujka

2019. imenovao je svećenika protojereja Milana Stipića apostolskim upraviteljem sede vacante (dok je biskupska stolica upražnjena) Križevačke eparhije sa svim pravima ordinarija, osim onoga što pripada vlastitom svetom redu biskupstva. To znači da mons. Stipić ima sve ovlasti i prava redovnog dijecezanskog ordinarija, međutim ne može vršiti one sakramen-



talne čine koje su vlastite samom biskupskom redu (nositi biskupsko liturgijsko ruho, rediti đakone i svećenike, posvetiti sv. ulje). Sa samom službom ordinarija, mons. Stipić ima pravo na znakovlje vlasti: mitru (koja se razlikuje od biskupske u tome što na vrhu nema križ), nošenje prsnog križa i uporabu žezla. U svim bogoslužjima, nakon spominjanja Franje, pape rimskoga, kao vrhovnog poglavara Katoličke Crkve, i metropolita Josipa kardinala Bozanića, spominje se "ordinarija našega gospodina Milana". Ordinarij u određenim dijelovima službe redovito sjedi na tzv. Prijestolu ili Gornjem mjestu iza oltara.

Arhijerejsku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga u katedrali u Križevcima u zajedništvu sa zagrebačkim nadbiskupom i metropolitom kardinalom Josipom Bozanićem, mons. Giuseppeom Pintom, apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj, i drugim biskupima i svećenicima oba obreda, služio je umirovljeni križevački vladika Nikola Kekić. Arhijerejska liturgija je služena na hrvatskom i starocrkvenoslavenskom jeziku. Pjevao je Katedralni zbor iz Križevaca i Pjevačko društvo "Kalnik" iz Križevaca pod ravnanjem prof. Ozrena Bogdanovića.

Osim obitelji mons. Stipića, na slavlju su sudjelovali brojni državni dužnosnici, predstavnici Ureda predsjednice Republike Hrvatske gđe Kolinde Grabar-Kitarović, Sabora i Vlade RH, predstavnici Koprivničko-križevačke županije, gradonačelnici Križevaca, Jastrebarskog i Ozlja te drugih ustanova i udruga, kulturno-umjetnička društva iz Žumberka, Samobora, Zagreba i Dalmacije te brojni hodočasnici iz svih krajeva Hrvatske kao i grkokatolici Bosansko-hercegovačkog vikarijata Križevačke eparhije. Na slavlju je sudjelovalo i četrdesetak vjernika iz Slavonije, iz župa Slavonski Brod, Kaniža, Šumeće, Gornji Andrijevići i Sibinj zajedno sa svojim župnicima: o. Nikolom Stupjakom, o. Aleksandrom Hmiljem i dekanom o. Ivanom Barščevskim.

Križevačka eparhija je jedina katolička biskupija u Hrvatskoj koja nije rimskog već grčko-slavenskog (bizantskog) obreda, a okuplja oko 21.000 vjernika

na području Hrvatske, Slovenije i Bosne i Hercegovine. U njezinom su sastavu tri naroda: Hrvati, Rusini i Ukrajinci a u bogoslužjima se služe hrvatskim, crkvenoslavenskim i ukrajinskim jezikom i svaka od ovih triju sastavnica u obredu ima svoje posebnosti.

Utemeljila ju je hrvatsko-ugarska kraljica i carica Marija Terezija 1777. godine, i ona je sljednica još starije grkokatoličke biskupije Marčanske koja je nastala 1611. godine. Križevačka eparhija priprema se za slavlje 250. obljetnice njezina utemeljenja. Njezine su znamenite ustanove Grkokatoličko sjemenište u Zagrebu, kao najstarija njezina ustanova s crkvom sv. Ćirila i Metoda na Gornjem Gradu u Zagrebu, kao i monumentalna katedrala s biskupskom rezidencijom, knjižnicom i muzejom u Križevcima. Kao grkokatolička Crkva u punom zajedništvu s općom Katoličkom Crkvom, Križevačka eparhija obogaćuje hrvatski vjerski, duhovni, kulturni i društveni prostor svojom osebujnom obrednom istočnom tradicijom grčko-bizantske i slavenske Ćirilo-metodske baštine i tako u sebi sjedinjuje kršćanski Istok i Zapad koji se temelje na zajedničkoj grčko-rimskoj civilizaciji na kojoj je europska kršćanska civilizacija izgrađena.

Da bi bolje upoznali novoimenovanog apostolskog administratora Križevačke eparhije treba predočiti kratki životopis protojereja a sada apostolskog administratora mon. Milana Stipića.

Rođen je 28. prosinca 1978. godine u Bosanskom Novom, BIH, od oca Vladislava i majke Vesne, rođene Oljača. Kršten je u Lipiku, u rimokatoličkoj župi sv. Franje Asiškog. Osnovnu školu pohađao je u Lipiku. Kao prognanik boravio je u Zagrebu i Čazmi. Godine 1993. upisuje Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zagrebu te boravi u Međubiskupijskom dječjačkom sjemeništu na Šalati. Maturirao je 1997. godine i upisao Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu gdje je diplomirao 2003. godine kod profesora dr. o. Jure Zečevića s temom "Povijest Grkokatoličke Crkve na prostoru bivše Jugoslavije" iz predmeta Ekumenske teologije. Kao student živio je u Grkoka-

toličkom sjemeništu na Gornjem Gradu u Zagrebu. Godinu dana bio je dirigent Ćirilo-Metodova kora. Godine 1997. postaje bogoslovom i svećeničkim kandidatom Križevačke eparhije, jedine katoličke biskupije bizantskoga obreda u Crkvi u Hrvatskoj. Kao student provodio je i određeno vrijeme kod grkokatolika u Ukrajini u samostanima otaca Bazilijana i otaca Studita, kao i u Kijevu gdje se bolje upoznao s duhovno-liturgijskom baštinom Istočne Crkve te učio ukrajinski i ruski jezik. Za vrijeme studija bio je aktivan u organiziranju ekumenskih događaja u Hrvatskoj i izgradnji dobrih odnosa s drugim kršćanskim Crkvama i zajednicama.

Za đakona je rukopoložen 8. studenog 2002. u Konkatedrali svetog Ćirila i Metoda u Zagrebu. Rukopoložen je za svećenika Križevačke eparhije po rukama vladike Miklovša, na blagdan Svetoga apostola Luke, 18. listopada 2003. godine u Katedrali Presvete Trojice u Križevcima. Godine 2007. od biskupa Miklovša dobio je naslov protojereja.

Službovao je u Žumberačkim župama Kašt i Radatovići, zatim u Jastrebarskom gdje uz plodan pastoralni rad gradi novi župni stan i uređuje nedovršenu crkvu a tu ga je zatekla i vijest Pape Franje o imenovanju za apostolskog upravitelja Križevačke eparhije. Od 2007. vrši pastoralnu skrb za vjernike dalmatinskih grkokatoličkih župa kao redoviti dušebrižnik i voditelj Dalmatinskog grkokatoličkog vikarijata obnavljajući liturgijski život vjernika u Splitu, Kričkama i drugdje.

Trenutno dovršava postdiplomski studij - doktorat iz ekumenske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Služi se engleskim, ukrajinskim i ruskim jezikom te dobro poznaje crkvenoslavenski jezik i bizantsku liturgijsku baštinu. Po narodnosti je Hrvat. Član je Prezbiterskog vijeća Križevačke eparhije.

Novoimenovanom apostolskom administratoru Križevačke eparhije mon. Milanu Stipiću želimo, kako je u svojoj propovijedi rekao umirovljeni biskup i prethodnik Nikola Kekić posluživši se riječima sv. Pavla Timoteju: "A ti, sine Milane, apostolski upravitelju Križevačke eparhije, u svojoj odgovornoj službi budi besprijekoran, trijezan, razuman, sređen, gostoljubiv, sposoban poučavati, ne vinu sklon, ne nasilan nego popustljiv, ne ratoboran, ne srebroljubac, svojom Eparhijom dobro upravljaj, sinove duhovne drži u pokornosti sa svom ozbiljnošću... One koji griješe pred svima ukori. Teži za pravednošću, pobožnošću, vjerom, ljubavlju, postojanošću, krotkošću... S vjernicima se zlopati kao dobar vojnik Krista Isusa....

Nikola Zaštrižni

Dani Tarasa Ševčenka u Lipovljanima



Sveukrajinska manifestacija proslave velikoga Kobzara je široko obilježena u Republici Hrvatskoj - u gradovima i mjestima gdje žive Ukrajinci održani su dani sjećanja na velikog proroka. Obilježavanje u mjestu Lipovljani je tradicionalno pretvoreno u svojevrsno središte štovanja velikoga pjesnika u Hrvatskoj. I ove godine to se potvrdilo na visokoj razini. Ukrajinska zajednica iz Lipovljana je priredila srdačan doček brojnim gostima - od običnih građana do visokih predstavnika političkih, znanstvenih, administrativnih struktura. Međutim, to nije bilo službeno obilježavanje - već onako kako to mogu prirediti gostoljubivi domaćini na čelu s predsjednikom KPD "Karpati" Ivanom Semenjkom. Ovoga puta je došlo do svojevrsnoga susreta generacija ukrajinistike - studenata Ukrajinskog jezika i književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i školaraca Lipovljana koji uče i uspijevaju naučiti ukrajinski jezik zahvaljujući magistrici ukrajinistike Aleksandri Vračević. Ona već nekoliko godina predaje ukrajinski u školi - djeci koja nisu obvezno ukrajinskog podrijetla. Studenti ukrajinistike došli su u Lipovljane zahvaljujući potpori veleposlanstva Ukrajine na čelu s Jaroslavom Simonovim. Domaćini su ih dočekali nizom interpretacija pjesama Ševčenka. Znanstvenu razinu dao je gost iz Lavova, doktor znanosti Jaroslav Garasym, prorektor Nacionalnog sveučilišta Ivan Franko u Lavovu. Predstavila ga je predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu dr. sc. Tatjana Fuderer.

Manifestaciju je predstavio na svome Twitteru otpravnik poslova veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj Jaroslav Simonov: "Obilježavanje Dana Tarasa Ševčenka KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani svake godine, a sada uz spomenik Tarasu Ševčenku koji su podigli ispred svojih prostorija u ulici A. Starčevića 19, Lipovljani, obilježavaju Dan sjećanja na ovoga velikana ukrajinskog naroda. Ove godine, u suradnji s Veleposlanstvom Ukrajine u RH, Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Ukra-

jinske zajednice RH i općine Lipovljani, sjećanje na Tarasa Ševčenka održano je dana 16. 3. 2019. godine. Program obilježavanja počeo je polaganjem cvijeća ispred spomenika Tarasu Ševčenku, koje su položile delegacije Veleposlanstva Ukrajine u RH zajedno s prorektorom Ljvivskog univerziteta iz Ukrajine, uz saborskog zastupnika za ukrajinsku nacionalnu manjinu, te delegacije koju su činili predsjednik UZ RH, načelnik općine Lipovljani i predsjednik KPD "Karpati" Lipovljani. Nakon polaganja cvijeća, program obilježavanja sjećanja na život i rad ovoga genija i preporoditelja ukrajinske kulture nastavio se održavati u prostorijama "Karpata". Na samom početku, pjevačka skupina "Karpata" otpjevala je dvije uglazbljene pjesme Tarasa Ševčenka pod vodstvom voditeljice Marije Poljak. Predsjednik "Karpata" potom je pozdravio blizu 100 prisutnih učesnika ove manifestacije i zahvalio im se na ovako velikom odazivu na ovo obilježavanje. Prije svega, riječi zahvale su poslane prorektor Ljvivskog univerziteta iz Ukrajine Jaroslavu Garasimu, otpravniku poslova Veleposlanstva Ukrajine u RH Jaroslavu Simonovu, saborskom zastupniku za ukrajinsku nacionalnu manjinu Veljku Kajtaziju, predstojnici Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu Tetyani Fuderer te redovnom profesor ovoga fakulteta Jevgeniju Paščenku, načelniku općine Lipovljani Nikoli Horvatu i predsjedniku Općinskog vijeća Tomislavu Lukšiću, župniku grkokatoličke crkve sv. Ane Lipovljani Igoru Fedešenu, ravnateljici Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani Mirjani Faltis, predsjedniku UZ RH Mihajlu Semenjuku, predsjednicima i predstavnicima prisutnih udruga, predstavnicima medija te svim nazočnim gostima i članovima Društva.

Nakon upućenih riječi zahvale, predsjednik "Karpata" je podsjetio prisutne da je prošlo deset godina kako je na obilježavanju Dana Tarasa Ševčenka po zadnji puta nazočio o. Jaroslav Leščišen, te je minutom šutnje odana počast njemu i ostalim preminulim osnivačima

ovoga Društva. Program je nastavljen recitiranjem pjesama Tarasa Ševčenka u izvedbi polaznika izučavanja ukrajinskog jezika pri Osnovnoj školi Josipa Kozarca Lipovljani pod vodstvom njihove učiteljice, a nakon njih, djela Tarasa Ševčenka recitirale su članice pjevačke skupine Marija Poljak i Ankica Holovčuk.

Moderator programa je bio profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu dr. Jevgenij Paščenko koji je potom pojedinačno predstavio izvođače djela Tarasa Ševčenka te je ukratko dao potrebno tumačenje. Profesor je predstavio studente Filozofskog fakulteta koji su predložili svoja znanja o stvaralaštvu pisca.

O životu i radu Tarasa Ševčenka, ukrajinskoj književnosti u cjelini - povezujući i stvaralački rad Ivana Franka i Lesje Ukrajinke, više nam je rekao prorektor Ljvivskog univerziteta "Ivan Franko" iz Ukrajine Jaroslav Garasim, uz stručno prevođenje na hrvatski jezik od strane predstojnice Katedre na Filozofskom fakultetu sveučilišta u Zagrebu, Tatyane Fuderer. Nazočnima su se potom obratili otpravnik poslova Veleposlanstva Ukrajine u RH Jaroslav Simonov, saborski zastupnik za ukrajinsku nacionalnu manjinu Veljko Kajtazi, načelnik općine Lipovljani Nikola Horvat i predsjednik Ukrajinske zajednice RH Mihajlo Semenjuk.

U sklopu ove manifestacije, društvu KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani, te Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani, prof. dr. Jevgenij Paščenko darovao je svoju najnoviju knjigu "Tragom hrvatskih domobrana. Istočno bojište 1914. - 1918.", a prorektor Ljvivskog sveučilišta Jaroslav Garasim darovao je knjigu "Evangelje od Tarasa" koja sadrži djela i sjećanja na Ševčenka.

Obilježavanje godišnjice velikog ukrajinskog pjesnika pretvorilo se u značajnu manifestaciju ukrajinske kulture, znanosti, ukrajinsko-hrvatskog prijateljstva, suradnje visokog školstva i građanstva, hrvatskih studenata ukrajinistike i Ukrajinaca Hrvatske.

Jevgenij Paščenko

Zagrebački studenti ukrajinistike u Lipovljanima



Kao studenti ukrajinistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu upoznati smo s činjenicom da diljem Hrvatske postoje zajednice Ukrajinaca, ali odlazak u Lipovljane imao je poseban čar zahvaljujući srdačnosti i gostoljubivosti domaćina. Ovog proljeća smo prvi puta posjetili Lipovljane i ostala su veoma lijepa sjećanja, a posjet je rezultirao željom za daljnjom suradnjom.

Hrvatski Ukrajinci organizirali su svečanost zajedničkog obilježavanja 205. godišnjice rođenja ukrajinskog velikana, pjesnika i slikara Tarasa Ševčenka koja je održana u subotu, 16. ožujka 2019. g. u Lipovljanima. Predstavnici ukrajinske manjine u gostili su suradnike Veleposlanstva Ukrajine u Hrvatskoj, predstavnike Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu i studente, suradnike i članove hrvatsko-ukrajinskih društava i udruga, ali i druge prijatelje ukrajinske kulture, a također počasne goste iz Ukrajine.

Poseban interes kod nas kao studenata ukrajinistike pobudio je podatak da na području općine Lipovljani, smještene u Sisačko-moslavačkoj županiji živi čak 13 nacionalnih manjina koje čine 12,5 posto stanovništva. Najbrojnija nacionalna manjina su Ukrajinci kojih je 4,3 posto, stoga se u Osnovnoj školi Josipa Kozarca predaje i ukrajinski jezik i kultura prema Modelu C po kojem se nastava izvodi na hrvatskom jeziku uz dodatnih dva do pet školskih sati namijenjenih njegovanju jezika i kulture nacionalne manjine.

Na početku svečanosti sudjelovali smo u polaganju vijenaca i fotografiranju kod spomenika Tarasa Ševčenka koji se nalazi ispred prostorija KPD Ukrajinaca "Karpati" u Lipovljanima. Prilikom polaganja cvijeća upoznali smo Jaroslava Simonova,

otpravnika poslova Veleposlanstva Ukrajine u RH, a od posebnog je značaja bilo poznanstvo s prorektorom Lavovskog sveučilišta "Ivan Franko" Jaroslavom Garasymom koji je na našem fakultetu održao tri gostujuća predavanja o ukrajinskoj književnosti. Naš dolazak organizirali su redovni profesor Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Jevgenij Paščenko i Tetyana Fuderer, predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost. Imali smo mogućnost upoznati Veljka Kajtazija, saborskog zastupnika za ukrajinsku nacionalnu manjinu i Mihajla Semenjuka, predsjednika Ukrajinske zajednice RH. Za dobro raspoloženje pobrinuo se srdačni domaćin Ivan Semenjuk, predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati". O tome koliko su Ukrajinci u Lipovljanima cijenjeni posvjedočio je načelnik općine Lipovljani Nikola Horvat s drugim predstavnicima općine.

Dojmile su nas se i prostorije KPD Ukrajinaca "Karpati" u kojima je nastavljen program manifestacije. Na samom početku mješoviti zbor društva "Karpati" otpjevao je dvije uglazbljene pjesme Tarasa Ševčenka pod vodstvom Marije Poljak. U uvodnoj riječi predsjednik Društva Ivan Semenjuk zahvalio se okupljenima i predstavio je goste među kojima su bili župnik grkokatoličke crkve sv. Ane, Igor Fedešen, ravnateljica Osnovne škole Josipa Kozarca, Mirjana Faltis i predsjednik Općinskog vijeća, Tomislav Lukšić. Dragu uspomenu na tradiciju druženja i stvaralaštva ukrajinske zajednice ostavio je o. Jaroslav Leščehen koji je prije 10 godina zadnji put nastupio na Danima Tarasa Ševčenka. Minutom šutnje odana je počast pokojnom grkokatoličkom svećeniku i drugim preminulim osnivačima KPDU "Karpati". Koliko se u društvu cijeni i uvažava rad lipovljan-

skih Ukrajinaca potvrđuje zahvalnica za dugogodišnji rad, za zasluge u promicanju kulture, kulturne baštine ukrajinske nacionalne manjine, ugleda općine Lipovljani u Republici Hrvatskoj i svijetu te promicanju svih drugih područja društvenog života u općini Lipovljani koja je na Danima Općine Lipovljani dodijeljena Kulturno-prosvjetnom društvu Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani.

Na nas kao studente poseban dojam ostavio je kulturno-edukativni program koji je započeo recitacijom pjesme Tarasa Ševčenka Tarasova noć (Тарасова ніч) u izvedbi učenika OŠ Josipa Kozarca. Bilo nam je drago vidjeti školarce koje je za nastup pripremila naša donedavna kolegica, Aleksandra Vračević. Magistra ukrajinistike i južnoslavenskih jezika i književnosti u Lipovljanima predaje Ukrajinski jezik i kulturu, a u njezinim učenicima mogu se prepoznati budući studenti ukrajinisti. Ljubav prema poeziji Ševčenka je tradicija lipovljanskih Ukrajinaca što su potvrdile recitacije dviju pjesama koje su izvele članice pjevačke skupine KPD Ukrajinaca "Karpati" Marija Poljak i Ankica Holovčuk. Dalje je vođenje programa preuzeo redovni profesor na Katedri za ukrajinski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Jevgenij Paščenko koji je taj dio programa pretvorio u svojevrsno predstavljanje Katedre i stvaralaštva Ševčenka, ali i okupljenih studenata koji su stigli iz cijele Hrvatske, od Istre do Slavonije. Profesor Paščenko predstavio je studente Aleksandru Vračević, magistru ukrajinistike, Ivana Miloša, studenta pete godine, Anu Vladimir s pjesmom Raskopana mogila (Розрита могила), Leonu Posavec s pjesmom Oporuka (Заповіт), Ivana Bonačića s ulomkom iz poeme Kateryna (Катерина), Mariju

Posavec s pjesmom Ivan Pidkova (Іван Підкова) i Pavla Jergovića s pjesmom iz ciklusa "U samici" Svejedno mi je da l' ću živjet'... (Мені однаково). Svaka recitirana pjesma potkrijepljena je objašnjenjem profesora Paščenka što se pretvorilo u živo i zanimljivo predavanje praćeno s velikim interesom.

Zanimljivo predavanje o životu i stvaralaštvu Tarasa Ševčenka održao je profesor i profesor Lavovskog sveučilišta, dr. sc. Jaroslav Garasym koje je s ukrajinskog za mještane na hrvatski prevodila predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost, dr. sc. Tetyana Fuderer. U svome predavanju je istaknuo da je Taras Ševčenko dao život ukrajinskoj naciji, a Ivan Franko ju je odgojio. Predator i profesor Jaroslav Garasym je Ukrajincima u Lipovljanima poklonio

knjigu Evandjelje po Tarasu (Євангеліє від Тараса). Radi se o zbirci govora i izlaganja na Ševčenkivskim večerima na Lavovskom sveučilištu. Profesor Jevgenij Paščenko je prema tradiciji Lipovljancima donio svoje knjige. "Karpatima" i

Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani darovao je 19. knjigu biblioteke Ucrainiana Croatica. To je sažet i konkretan prikaz gdje su hrvatski vojnici bili u zapadnoj Ukrajini, na što ukazuje i sam naslov: Tragom hrvatskih domobrana. Istočno bojište 1914. – 1918.

Posebno nam je drago što je djelatnost lipovljanskih Ukrajinaca na visokoj cijeni kod lokalnih vlasti, no prepoznaje ju i Sabor RH te ukrajinska diplomacija što su potvrdili načelnik općine Lipovljani, Nikola Horvat, otpravnik poslova Vele-

poslanstva Ukrajine u RH, Jaroslav Simonov, saborski zastupnik za ukrajinsku nacionalnu manjinu, Veljko Kajtazi koji svoje obraćanje završio Ševčenkovim stihovima na hrvatskom jeziku te predsjednik Ukrajinske zajednice RH, Mihajlo Semenjuk.

Posjet studenata zagrebačke ukrajinstike Lipovljanima bio je veliki doživljaj. Imali smo priliku vidjeti život, tradicije i stvaralaštvo jednog od značajnijih središta hrvatskih Ukrajinaca. Puno nam znači što smo mogli biti dio obilježavanja sjećanja na velikog pisca i slikara, ukrajinskog genija Tarasa Ševčenka. Zato nam je drago što smo svojim sudjelovanjem doprinijeli proslavi i hrvatsko-ukrajinskom prijateljstvu.

Ana Vladimir, studentica diplomskog studija ukrajinstike

U Lipovljanima održana promocija knjige Pavla Holovčuka "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj"



U Narodnoj knjižnici i čitaonici Lipovljani, dana 22. ožujka 2019. godine održana je promocija knjige autora Pavla Holovčuka "Sjećanja na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj". Moderator je bio prof. Franjo Horvat, a o knjizi su govorili autor Pavle Holovčuk te prof. Alojz Buljan. Promociju je vodila voditeljica Narodne knjižnice i čitaonice Marica Tisaj.

Prije same promocije, pjevačka skupina KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani otpjevala je dvije pjesme kojima je pred-

stavila ukrajinsku kulturu u Lipovljanima, a članice "Karpata" Marija Poljak i Ankica Holovčuk odrecitirale su nekoliko zapisa Pavla Holovčuka na ukrajinskom i hrvatskom jeziku.

Prema riječima moderatora, Pavlo Holovčuk u ovoj knjizi prikazuje zbirku novih i već objavljivanih tekstova koji prikazuju mnogobrojne priče iz života Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj od njihovog doseljavanja sve do danas. Dobrim dijelom su to intervjui sa, još tada živim doseljenim Ukrajincima. U pisanim tek-

stovima prikazuje vjerske običaje Ukrajinaca, životopise pojedinaca, humoreske u obliku pisama, te teške situacije Ukrajinaca za vrijeme ratnih vihora u sredinama gdje su živjeli. Najviše tekstova odnosi se na život Ukrajinaca u sjevernoj Bosni kamo su Ukrajinci organizirano doseljavali krajem 19. i početkom 20. stoljeća iz zapadne Ukrajine koja je tada bila u sastavu Austrougarske monarhije.

Pavlo Holovčuk rođen je 5. srpnja 1940. godine u Devetini, mjestu sjeverne Bosne kuda su doselili njegovi predci iz Ukrajine. Po završetku osnovnog obrazovanja, nastavlja školovanje u Zagrebu za svećenički poziv, a nakon odsluženja vojnog roka vraća se u Banja Luku gdje se bavi kulturno-umjetničkom djelatnošću i promociji ukrajinskog jezika na Radio Banja Luci. Od 1980. godine preseljava se u Lipovljane a potom preseljava u Njemačku (Hamburg, Minhen). Tamo obavlja poslove tajnika za iseljene Ukrajinke pri ukrajinskoj crkvi. Nakon odlaska u mirovinu, vraća se u Lipovljane gdje i sada živi zajedno sa suprugom. Književnim radom počeo se baviti od svoje 24. godine, a djela su mu na ukrajinskom jeziku. Bio je dopisnik i urednik u više izdavačkih kuća, a paralelno je pisao svoje knjige na ukrajinskom jeziku. Knjigu "Sjećanje na život Ukrajinaca u Bosni i Hrvatskoj" Pavlo Holovčuk izdao je na hrvatskom jeziku, u želji da ista dospje do što više čitatelja. Nakladnik knjige je Matica Hrvatska ogranak Novska a za nakladnika mr. sc. Alojz Buljan te urednik prof. Franjo Horvat. Knjiga je izdana u 300 primjeraka.

Ivan Semenjuk



U sklopu projekta KLUB 54+ u Hrvatskom domu Vukovar održana radionica za članove vukovarskih glazbenih skupina



Dana 14. ožujka, u sklopu projekta Klub 54+ u Hrvatskom domu Vukovar održala se radionica za članove vukovarskih glazbenih radionica na kojoj su učestvovali i članovi Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" Vukovar. Riječ je o projektu koji je nastao suradnjom udruge Opera B.B. Zagreb i Udruge PET PLUS, a sufinanciran je iz Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali iz Europskog socijalnog fonda i provodi se u 2018. i 2019. godini s ciljem da se na najbolji mogući

način pokuša uključiti osobe starije od 54 godine u kulturne projekte. Radionice su se do sada održale u Zagrebu, Osijeku, Novskoj i Vukovaru, a održat će se i u Petrinji, Sisku, Ogulinu i Karlovcu.

Radionice su bile besplatne. Svatko tko je navršio 55 godina mogao je sudjelovati. Propozicije su to koje je zadala Europska unija, jer je to skupina kada ljudi sve češće odlaze u mirovinu i vape za raznim aktivnostima. Najplodnija je to dob kada ljudi imaju više vremena i mogu se posvetiti sebi. Projekt KLUB

54+ ima za cilj poboljšanje kvalitete života te direktno smanjenje socijalne isključenosti. Sama radionica bila je jako zanimljiva, svi su bili podijeljeni u skupine, provjerio se način na koji oni poznaju glazbu. Poslije toga, 40-tak minuta bilo je upjevanje i istovremeno rad na disanju, rad na vokalnoj tehnici, kao što to rade profesionalci. Nakon toga, skupina je bila podijeljena na manje grupe i radilo se na konkretnom materijalu koji se izvodio na koncertu.

Radilo se i na scenskom pokretu, kako izgleda nastup pred publikom, kako držati note i interpretirati. Voditelji radionice bili su Ronald Braus, Lidija Horvat Dunjko, poznata sopranistica i sveučilišna profesorica, Blanka Tkalić, mezzosopran i Darijan Ivezić dirigent.

Kruna svega postala je predstavljanje zajedničkog pjevanja na pozornici Hrvatskog doma.

Znanje koje su dobili na radionicama članovi zbora UKPD „Ivan Franko“ su prenijeli ostalim članovima Društva, što će doprinijeti kvaliteti pjevanja u zboru.

Tetjana Ramač

Gosti Katedre za ukrajinski jezik Filozofskog fakulteta – profesori iz Ukrajine



Studenti Ukrajistikacije Filozofskog fakulteta u Zagrebu, osim redovne nastave slušaju predavanja profesora koji dolaze preko programa Erasmus - sustava suradnje između sveučilišta Europske Unije. Ukrajina sudjeluje u programu Erasmus plus što pruža mogućnost dolaska na europske fakultete pa tako i u Hrvatsku. Sveučilište u Zagrebu surađuje na tom programu sa sveučilištima Taras Ševčenko iz Kijeva i Ivan Franko iz Lavova. I ovoga semestra smo slušali predavanja profesora s ta dva sveučilišta. Jedan od gostujućih profesora – profesor Rostyslav Konta je održao zanimljivo predavanje o prastarim kulturama

na terenima Ukrajine. Jedna takva bila je čuvena Tripiljs'ka kultura.

Profesor nas je pobliže upoznao s drevnom kulturom koja je nekoć obitavala na području Ukrajine, i istoku Europe općenito. Predavanje je prvenstveno bilo održano studentima druge godine koji su silno i s nestrpljenjem upijali nove spoznaje.

Bila je to kultura koja se razvila i ostavila kulturnog traga na području Ukrajine u petom i četvrtom stoljeću prije Krista, te je prema lokaciji na kojoj je otkrivena, u blizini Kijeva, dobila naziv Tripiljs'ka kultura, u 19. stoljeću.

Glavne karakteristike tripiljs'ke kulture bilo je to da su se bavili poljoprivredom i izradom keramike, što potvrđuju čuvene ženske figurice i kozmogonijski simboli. Poznati su također po gradnji glinenih kuća na kat i stvaranju naselja koji se imenuju kao protogradovi, s više od 10 tisuća stanovnika, što je jedinstvena pojava za to doba. To puno govori o tome koliko su ljudi već onda bili vješt. Također se s tripiljs'cima povezuju i brojni magijski obredi i kult plodnosti, a i druge tradicije se znatno razlikuju od današnjih običaja. Bila je to kultura koja je bila na rubu pronalaska pisma, te je zbog toga danas smatramo pretečom civilizacije.

Pored toga, još je bitno spomenuti i Skite, koji su bili pleme nomadskih stočara. O njima smo saznali da su bili vrtni ratnici što potvrđuju njihova oružja. Čuveni su i kulturom kurgana - gdje su pokapali svoje umrle.

Studente očekuju novi gosti programa Erasmus i već je naredni profesor Jaroslav Garasym iz Lavova predavanjem o Tarasu Ševčenku nastavio obilježavanje godišnjice velikog ukrajinskog pisca na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Filip Grgečić, student druge godine ukrajistikacije

Delegacija UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod boravila u Ukrajini



● Zaslužni ansambl plesa Ukrajine "Junist"

Delegacija UKPD "Ukrajina" iz Slavanskog Broda bila je od 7. do 11. ožujka 2019. godine u posjetu Ukrajini, mjestima Drohobič (Дрогобич) i Ljviv (Львів). U delegaciji su bili predsjednik Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" Slavonski Brod Vlado Karešin sa suprugom Katom, zamjenik predsjednika Nikola Zastrižni, tajnica Jasna Bek, članica predsjedništva Mira Turković te Nada Fedak i Ivona Fedak iz Lipovljana. Razlog putovanja u Ukrajinu prvenstveno je bila nabavka nošnje za članove Društva i nazočnost Tematskom koncertu u povodu 205 godina od dana rođenja Tarasa Ševčenka, jednom iz ciklusa koncerata povodom 55 godina uspješnog rada Zaslužnog ansambla plesa Ukrajine "Junist" a koji će ove godine biti gosti na centralnoj manifestaciji Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj u Slavanskom Brodu u organizaciji Ukrajinske zajednice Republike Hrvatske i Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavon-

skog Broda. Delegacija je nakon cjelodnevnog putovanja u četvrtak 7. ožujka stigla u Drohobič gdje je bila smještena u Rekolekcionom domu Samarijanaca Sambirsko-Drohobicke eparhije Ukrajinske grkokatoličke Crkve.

Sutradan, u petak 8. ožujka, na Međunarodni dan žena, unatoč tome što većina trgovina i tvornica u Ukrajini nije radila, zahvaljujući prijateljima predsjednika UKPD "Ukrajina" Vlade Karešina, ipak su izabrane i dogovorene kupnje veznih košulja-veševanki, sukanja za ženski dio zbora i još mnoge sitnice potrebne za članove Društva, plesačica, plesača i pjevača. U popodnevним satima domaćini su u čast našoj delegaciji priredili veličanstveni ručak i zabavu koja je trajala do dugo u noć. Pored punog stola tradicionalne ukrajinske hrane koja je stizala u slijedovima, bilo je i nezaobilazne horilke i drugih pića. Nazdravljalo se za naš susret, za naše žene, za ljubav, za suradnju Ukrajine i Hrvatske, za ukrajinske voj-

nike i još mnogo drugoga. Što je veoma zanimljivo i pohvalno, svi članovi delegacije su svoje zdravice izgovarali na materinjem, ukrajinskom jeziku. Pored toga, svi zajedno su pjevali prelijepe ukrajinske pjesme. Još jednom je dokazana poznata ukrajinska gostoljubivost i ljubav prema svojim gostima i prijateljima a naročito prema sunarodnjacima Ukrajinacima čiji su predci otišli iz Ukrajine prije 125 i više godina i naselili se na teritoriju današnje Republike Hrvatske.

U subotu 9. ožujka, delegacija je otputovala u Ljviv a nakon smještaja u hotel "Ljviv" posjetili su neke tvornice koje proizvode opremu za folklorna društva i u obilazak grada.

Treba istaći da je i u Ljvivu dogovorena kupnja dopune za narodnu nošnju jer su nošnje UKPD "Ukrajina" iz Slavanskog Broda stare više od 30 godina i da se ozbiljno razmišlja o nabavci novih kompleta.

Navečer, cijela delegacija sa ukrajinskim prijateljima je bila u obilasku noćnoga Ljviva. Večerali su u poznatom Ljvivskom restoranu gdje su kao specijalitet kuće posebno pripremljena rebarca koja se jedu rukama, bez bilo kakvog pribora za jelo.

Nedjelja je bila predviđena za odlazak na misu i kupnju suvenira i poklona.

Navečer je delegaciju ugostio Zaslužni ansambl plesa Ukrajine "Junist" iz Ljviva na Tematskom koncertu u povodu 205 godina od dana rođenja Tarasa Ševčenka. Ovaj koncert je samo jedan u nizu događanja u povodu 55 godina postojanja i veoma uspješnog rada Zaslužnog ansambla plesa Ukrajine "Junist" iz Ljviva.

Obilježavanje 55. godišnjice traje cijelu 2019. godinu o čemu je, veoma nadahnuo, govorio narodni umjetnik Ukrajine i umjetnički ravnatelj Zaslužnog ansambla plesa Ukrajine "Junist" iz Ljviva Vanjovskij Mihajlo Vasiljovč (Михайло Васильович Ваньовський).

Nakon uspješnog i izvrsno pripremljenog i uvežbanog koncerta na kojemu su nastupile sve generacije članova ansambla, delegacija je bila na svečanom domjenku koji je upriličen za goste i uzvanike. U veoma ugodnom i opuštenom razgovoru i druženju uz pjesmu i poznate ukrajinske zdravice ostalo se do kasnih noćnih sati, a potom pješice, uz tiho pjevanje i uživanje u noćnim ljepotama grada i osjećajem ponosa pripadnosti tako velikom narodu kao što je ukrajinski, otišli do hotela.

U ponedjeljak, 11. 3. 2019., u ranim jutarnjim satima delegacija je uz pratnju prijatelja Vlade Karešina, a sada i svih članova delegacije napustila drevni Ljviv.



Rastanak je bio veoma emotivan, uz želje da se ponovo sretnu na Centralnoj manifestaciji Ukrajinaca Republike Hrvatske u Slavonskom Brodu.

Ovaj put je pokazao da se uz suradnju i volju može češće biti u matičnoj zemlji Ukrajini, odraditi posao za Društvo, a uz

to se i dobro zabaviti i upoznati mnoge znamenitosti nama izuzetno drage Zapadne Ukrajine, naše pradomovine iz koje su na prijelazu 19. u 20. stoljeće doselili naši pradjedovi.

Sam povratak je bio veoma ugodan po sunčanom i vjetrovitom vremenu, uz na-

pomenu da je na Karpatima padao slab snijeg.

U Slavonski Brod su članovi delegacije sretno stigli u noći istog dana, umorni od puta ali puni pozitivnih dojmova i uspomena koje će se godinama prepričavati.

Nikola Zastržni

Цьогоріч Заслужений ансамбль танцю України "Юність" святкує 55-річчя



2019 рік проходить в рамках відзначення 55-річчя Заслуженого ансамблю танцю України "Юність". Тож, впродовж 2019 року буде проводитись цикл концертів, присвячених 55-річчю Заслуженого ансамблю танцю України "Юність". Про це розповів народний артист України, художній керівник Заслуженого ансамблю танцю

України "Юність", Михайло Ваньовський. До 55-річчя було проведено багато культурних заходів. Звичайно, 24 листопада - апогей ювілейних святкувань. Під неповторні мелодії Героя України Євгена Станковича, Лауреата Шевченківської премії Мирослава Скорика, Ганни Гаврилець та музичні твори Ігоря Білозіра протягом двох

годин понад 200 учасників, віком від 8 до 30 років із Заслуженого ансамблю танцю України "Юність", Народного ансамблю танцю "Карпати", Зразкового ансамблю народного танцю "Вирій" та дитячих гуртків ансамблів, великою кількістю солістів створені неповторні образи історії нашого роду - Вокально-хореографічна вистава "Зглянься, роде". Над вокально-хореографічним дійством працювали близько двох років. Глядачі, через танець та хореографічні постановки, матимуть нагоду ознайомитися зі старовинними та древніми обрядами, такими як: "Дохристиянські вірування. Капище", "Боротьба християн і язичників", "Хрещення України-Русі", "До Бога", "Дохристиянський обряд "Івана Купала", "Весілля", "Толодомор", "Оплodотворення Землею", "Народні месники. УПА", "Небесна Сотня. Реквієм", "Благослови, Земле". Всього одинадцять тематичних частин, і один єдиний механізм - Заслужений ансамбль танцю України "Юність".

Ваньовський Михайло Васильович

Делегація УКПТ "Україна" Славонський Брод відвідала Україну

Делегація Українського культурно-просвітнього товариства "Україна" із Славонського Броду від 7 до 11 березня 2019 року перебувала в Україні, в містах Дрогобич і Львів. У складі делегації були голова УКПТ "Україна" Владо Карешін з дружиною, замісник голови Микола Застрижний, секретар товариства Ясна Бек, член Президії товариства Міра Туркович та Нада і Івона Федак з Липовлян. Приводом для поїздки в Україну було придбання костюмів для членів товариства, а також знайомство з керівниками й танцюристами Заслуженого ансамблю танцю "Юність" з України. Користуючись нагодою, делегація з Хорватії відвідала тематичний концерт з нагоди 205-ої річниці від дня народження Тараса Шевченка. Цього року Заслужений ансамбль танцю "Юність" святкує 55-у річницю своєї діяльності. Саме цей танцювальний ансамбль буде головним гостем на Центральній маніфестації українців Республіки Хорватія, яка відбудеться в червні в Славонському Броді. Худож-



Заслужений ансамбль танцю "Юність", Україна

ній керівник Заслуженого ансамблю танцю України "Юність" - народний артист України Михайло Ваньовський. Отже, ціль подорожі була домовитись про успішну співпрацю.

Українці Хорватії з нетерпінням чекають гостей з України і надзвичайно радіють виступу Заслуженого ансамблю танцю "Юність" з України.

Микола Застрижний

U Zagrebu obilježena 205. obljetnica rođenja Tarasa Ševčenka



U četvrtak, 14. ožujka 2019. godine, pred spomenikom Tarasa Ševčenka u Ukrajinskoj ulici u Zagrebu svečano je održana svečanost obilježavanja 205. obljetnice rođenja ukrajinskog velikana, pjesnika, slikara i humaniste, rodoljuba, revolucionara, borca za neovisnost Ukrajine, apostola pravde i istine, velikog Kobzara - Tarasa Ševčenka.

Svečanost su uveličali mnogobrojni gosti i uzvanici među kojima su bili: gospodin Jaroslav Simonov, otpravnik poslova Ukrajine u Republici Hrvatskoj, gospodin Veljko Kajtazi, zastupnik Hrvatskog sabora, gospodin Mihajlo Semenjuk, predsjednik Ukrajinske zajednice u Republici Hrvatskoj, gospodin Đuro Vidmarović, predsjednik Društva hrvatskih književnika i predsjednik Hrvatsko-ukrajinskog društva prijateljstva, gospodin Nikola Turčić, počasni konzul Ukrajine u Republici Hrvatskoj, gđa Vita Golets, ataše za kulturu pri Veleposlanstvu Ukrajine u Republici Hrvatskoj, gospodin Slavko Burda, predsjednik UKPD "Kobzar" i potpredsjednik UZRH i Europskog kongresa Ukrajinaca, gosp. Viktor Filima, pred-

stavnik Ukrajinske nacionalne manjine u Gradu Zagrebu, gosp. Andrija Pavlešin, predsjednik Ukrajinske zajednice Grada Zagreba, gospodin Andrija Petrović, voditelj Službe za nacionalne manjine Grada Zagreba, gđa Katarina Todorčević - Hlača, voditeljica Središnje knjižnice Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj, gđa Suzana Krčmar, predsjednica Saveza Roma u Republici Hrvatskoj, gospodin Boris Graljuk, bivši zastupnik Hrvatskog sabora i predsjednik Odbora za izgradnju spomenika Tarasa Ševčenka u Zagrebu, gospodin Aleksa Pavlešin, predsjednik Društva za ukrajinsku kulturu, gospodin Miroslav Kirinčić, tajnik Hrvatsko-ukrajinskog društva, prof. Milenko Popović, prvi predstojnik Katedre za ukrajinski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, studenti ukrajinistike. Na svečanosti u spomen i čast Tarasu Ševčenku gosti i uzvanici su položili cvijeće i svojim prigodnim nadahnutim govorima izrazili zahvalnost te ukazali na značaj Tarasa Ševčenka u ukrajinskoj kulturnoj povijesti i svjetskoj književnosti.

Taras Ševčenko je svojim stvaralaštvom postavio temelje za stvaranje pot-

puno funkcionalne moderne ukrajinske književnosti. Njegova poezija pridonijela je jačanju ukrajinske nacionalne svijesti, njegov utjecaj je vidljiv sve do danas u različitim aspektima ukrajinskog intelektualnog, književnog i nacionalnog života. Svečanost je završena recitiranjem Ševčenkove poezije koju su recitali studentica Ana Vladimir i profesorica Marija Meleško. Sudionici svečanosti su se složili kako je Taras Ševčenko za Ukrajinu i Ukrajince i dan-danas zbog svog tipičnog ukrajinskog karaktera i beskompromisne zaštite izvornih ukrajinskih vrijednosti najvažnija povijesna osoba.

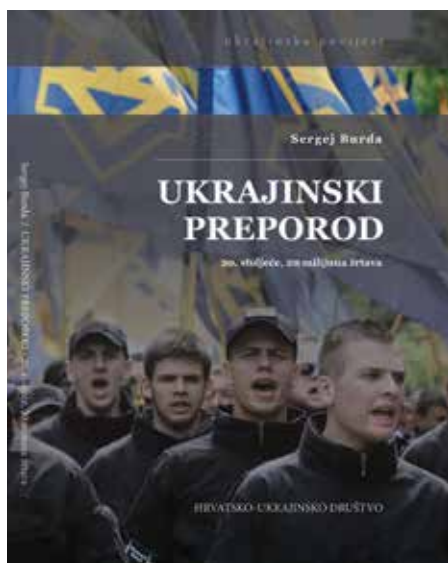
Taras Ševčko je najveći sin ukrajinskog naroda i posebno cijenjeni simbol ukrajinske nacionalne povijesti i kulture.

Njegov "Kobzar" označava početak novog doba u ukrajinskoj književnosti i u razvoju modernog ukrajinskog jezika. Kroz svoju poeziju Ševčenko je osigurao legitimitet ravnopravne uporabe ukrajinskog jezika u modernoj književnosti. Njegove pjesme revolucionarnog i političkog sadržaja pronašle su odjek među brojnim zarobljenim narodima.

Slavko Burda

Nova knjiga Sergeja Burde – Ukrajinski preporod

20. stoljeće, 20 milijuna žrtava



U Zagrebu je 2. travnja 2019. godine izdana nova knjiga Sergeja Burde "Ukrajinski preporod"/20. stoljeće, 20 milijuna žrtava.

Sadržaj ovoga izdanja simboličnoga naziva "Ukrajinski preporod" opisuje osnovna politička, socijalna i kulturna zbivanja među Ukrajinacima od kraja 18. do sredine 20. stoljeća. Opisano je razdoblje narodnog preporoda, stvaranja državnosti, velike umjetno stvorene gladi i nacionalizma. Podaci su preuzeti iz više desetaka povijesnih knjiga, znanstvenih radova i novinarskih istraživanja te niza aktualnih Internet izvora. Riječ je o svojevrsnoj autorskoj interpretaciji većeg broja radova poznatih povjesničara, filologa, novinara i drugih stručnjaka. Posebno se mogu istaknuti Volodimir Bilinskij, Jaroslav Hricak, Serhij Jekelčik, Rosalind Marsh, Oleksandr Palij, Serhij Plohij, David Saunders, Volodimir Serhijčuk i dr., čiji su radovi, uz ostale, navedeni pod Preporučenom literatu-

rom. Osnovni cilj publikacije nije nešto dokazati, već uputiti na relativno nepoznatu povijest Ukrajine koja je u velikoj mjeri pogrešno tumačena niz desetljeća. Iz istih razloga kompletan sadržaj, uređivan i pisan jednostavnim novinarskim stilom, može poslužiti kao detaljan uvod za budući znanstveni rad. Poželjno je među hrvatskim povjesničarima prepoznati važnost kompliciranih ukrajinsko-ruskih odnosa te njihov podjednak utjecaj na obje države, svjetsku povijest i zanimljive paradoksalne procese. S upoznavanjem matice Ukrajine, spoznaje se suština imperijalne Rusije.

Autor knjige Sergej Burda dodatno je uredio ovu publikaciju koja predstavlja sažeto reprint izdanje jednog dijela ranije tiskane publikacije "Povijest Ukrajine" (Zagreb, 2009.) koja je ujedno bila prva opširna publikacija iz ukrajinske povijesti na hrvatskim i susjednim prostorima.

Knjiga ima 120 stranica i napisana je na hrvatskom jeziku. U prvom dijelu knjige obrađeni su sljedeći naslovi: Zapadna Ukrajina pod austrijskom vlašću; Istočna i središnja Ukrajina u sklopu Ruskog imperija; Ukrajinske okolnosti pred Prvi svjetski rat; Formiranje ukrajinskog parlamenta – Centralna Rada; Ukrajinska Narodna Republika i boljševički pritisci; Uspostavljanje vlade Hetmanata na čelu s Pavlom Skoropadskim; Zapadna Ukrajinska Narodna Republika i ujedinjenje Ukrajine; Ukrajinska vlada Direktorij i građanski rat; Obnova uništene ekonomije i prva masovna glad; Ideje neovisnosti ukrajinskog komunizma; Proces anti-imperijalne ukrajinizacije.

Drugi dio knjige: Industrijalizacija Ukrajine i genocid; Staljinov teror i sovjetska rusifikacija; Pokušaj asimilacije Ukrajinaca u Poljskoj; Ukrajinci u Ru-

munjskoj i Čehoslovačkoj; Okolnosti razdoblja Karpatske Ukrajine; Ukrajinsko bojište i sovjetski paralelni rat; Nacistička vladavina i egzekucije kod Babin Jara; Ukrajinska ustanička armija (UPA); Povratak sovjetske vlasti i poslijeratne bitke; Sovjetizacija zapadne Ukrajine i treća masovna glad.

Na zadnjoj stranici, na koricama knjige autor je sažeto napisao: "Istočnoslavenski narod Ukrajinci počeo se intenzivno formirati između 10. i 13. stoljeća u sklopu stvaranja staro-ukrajinske države zvane Rus* (lat. Rutenija). Nakon navale Mongola i gubitka državnosti sredinom 14. stoljeća Ukrajinci, tada poznatiji kao Rusini (lat. Ruteni), u više navrata pokušavaju stvoriti svoju vlastitu državu u gotovo neprekidnim političkim i vojnim borbama protiv Poljaka, Turaka i Rusa. Pokušalo im se oduzeti identitet i povijest, što je jedinstveni slučaj u europskoj povijesti. Početkom 20. stoljeća Ukrajinci proživljavaju novi preporod formirajući modernu ukrajinsku državu, no pritom kroz dva svjetska rata i međuratna razdoblja ugnjetavanja broje preko 20 milijuna žrtava. Tek će 1991. uspostaviti vlastitu neovisnost".

Nakladnik knjige je Hrvatsko-ukrajinsko društvo, a za nakladnika Đuro Vidmarović. Urednici knjige su Sergej Burda i Slavko Burda, tehnički urednik Miroslav Kirinčić, lektorica Mirela Žužul Kušpulić, fotografija naslovnice Serhij Dolženko, grafička priprema Burda. Naklada 1000 primjeraka. Knjiga je tiskana uz potporu Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske.

Zainteresirani čitatelji knjigu mogu nabaviti u prostorijama UKPD "Kobzar" - Zagreb.

Slavko Burda

Održana 16. izvještajna i 5. izborna skupština UKPD "Ivan Franko" Vukovar



Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" Vukovar 4. ožujka 2019. godine održalo je Godišnju izvještajnu te Izbornu skupštinu.

Godišnju izvještajnu skupštinu otvorio je i predsjedavao dosadašnji predsjednik Igor Semenjuk. Na početku je pozdravio sve prisutne, poglavito predstavnicu Ukrajinske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije Tetyanu Kochnyevu, članicu Savjeta za nacionalne manjine RH Mariju Semenjuk Simeunović, predstavnika Ukrajinske nacionalne manjine Općine Bogdanovci Miroslava Vovka te goste iz Slavenskog Broda.



● Igor Semenjuk i Stefan Bojko, bivši i novi predsjednici UKPD "Ivan Franko" Vukovar

Tajnica udruge Marija Semenjuk Simeunović predstavila je Izvješće o radu za 2018. godinu kroz foto-prezentaciju rada te Financijsko izvješće.

Nakon toga je Pavle Komunicki, predsjednik Nadzornog odbora, pročitao Izvješće Nadzornog odbora o radu i financijskom poslovanju UKPD "Ivan Franko" Vukovar za 2018. godinu.

Nakon jednoglasnog razrješavanja dosadašnjeg Predsjedništva i Nadzornog odbora, isto tako jednoglasno je prihvaćen novi saziv Predsjedništva i Nadzornog odbora u mandatu 2019.-2023. godine. U novome sastavu Predsjedništva su: Stefan Bojko, Tetyana Kochnyeva, Vlado Mazur, Štefica Vojnović, Davor Lagudza, Olesja Beč, Anita Nađ, Marija Semenjuk Simeunović i Nikolina Vasilek. Novi Nadzorni odbor predstavljaju: Igor Semenjuk, Nikola Vasilek i Pavle Komunicki. Dosadašnji predsjednik Igor Semenjuk iznio je osvrt na četverogodišnji rad u svom mandatu ističući sva postignuća Udruge. Zahvalio je svima na suradnji i poželio puno uspjeha u radu novoizabranim članovima obećavši i dalje svoju punu potporu kao član ovog

Društva i Nadzornog tijela.

Vlado Karešin, predsjednik UKPD "Ukrajina" iz Slavanskog Broda, pozdravio je nazočne i poželio svima uspjeh u radu. U svom govoru pozvao je na suradnju s UKPD "Ukrajina" iz Slavanskog Broda te prezentirao projekt "Ljetne škole za ukrajinski jezik i kulturu" kao odgovorna osoba za njenu organizaciju, a isto tako upoznao prisutne s planovima za 12. središnju manifestaciju koja će se ove godine održati u Slavanskom Brodu.

Nakon zaključivanja Skupštine, novoizabrano predsjedništvo je održalo zatvorenu sjednicu. Na istoj je za novog predsjednika UKPD "Ivan Franko" Vukovar jednoglasno izabran Stefan Bojko, a isto tako i novi potpredsjednici: Tetyana Kochnyeva i Vlado Mazur. Novi predsjednik je zahvalio svima na ukazanom povjerenju i poželio novom rukovodstvu mnogo uspjeha u radu.

Davor Lagudza

Na nastavi Ukrajinskog jezika održano niz radionica ukrašavanja pisanica



Već dugi niz godina na nastavi Ukrajinskog jezika uoči Uskrsa imamo radionice ukrašavanja pisanica. Radionicama potičemo svoju kreativnost i maštovitost, a cilj nam je napraviti što bolju pisanicu te isprobati i naučiti različite tehnike ukrašavanja uskršnjih jaja. Prijašnjih godina naučili smo raditi decoupage i ukrašavanje vunom pa smo tako svoje znanje prenijeli na mlađe naraštaje, odnosno učenike mlađe grupe koji pohađaju nastavu Ukrajinskog jezika. Osim de-

kupaža, radili smo jednu od najstarijih tehnika ukrašavanja pisanica voskom. U ugodnoj atmosferi može se naučiti kako da rad bude zanimljiv, ali i kako da se zadovolji cilj. Uz te tehnike treba biti smiren i precizan kako bi pisanica bila što ljepša i urednija. Svaka skupina mora imati svoj plan, a svaki pojedinac svoju ulogu. Za vrijeme radionice učimo raditi jedni s drugima, služimo se savjetima, posuđujemo materijale kako bi naše srce pred Uskrs bilo puno ljubavi prema drugima. Nakon mar-



ljivog rada rezultati su bili zadivljujući. Pisanice su bile lijepe svaka na svoj način, šarene, različitih motiva koji bude veselje i radost kod svih ljudi. Na nastavi smo naučili koje namirnice treba staviti u uskršnju košaru i što svaka namirnica simbolizira. Sve što smo naučili na nastavi primijenit ćemo kod kuće za vrijeme ukrašavanja pisanica, slaganja uskršnje košare i u pripremi za ovaj veseli blagdan.

Ozana Stasjuk, učenica OŠ "Antun Matija Reljković" Bebrina

Vlada ponovno imenovala Aleksandra Tolnauera predsjednikom Savjeta za nacionalne manjine



Vlada Republike Hrvatske je na svojoj 153. sjednici održanoj u četvrtak 18. travnja 2019. godine donijela odluku o razrješenju i imenovanju članova Savjeta za nacionalne manjine RH te ponovno potvrdila Aleksandra Tolnauera za predsjednika Savjeta.

Vlada je, zbog isteka mandata, razriješila dosadašnjeg predsjednika, pot-

predsjednike i dio članova Savjeta za nacionalne manjine. Razriješeni su: Aleksandar Tolnauer, Veselko Čakić, mr. sc. Renata Trischler, potpredsjednica i članica (njemačka nacionalna manjina), te članovi Darko Šonc (slovenska nacionalna manjina) Marija Semenjuk Simeunović (ukrajinska nacionalna manjina), Angel Mitrevski (makedonska nacionalna manjina), Zvonko Kostelnik (rusinska nacionalna manjina), Branka Baksa (slovačka nacionalna manjina), Aleksandar Tolnauer (židovska nacionalna manjina), Veselko Čakić (srpska nacionalna manjina) Bermin Meškić, (bošnjačka nacionalna manjina), dr. sc. Nives Rittig-Beljak (austrijska nacionalna manjina) i Danilo Ivezić (crnogorska nacionalna manjina).

Vlada je imenovala šest članova Savjeta za nacionalne manjine iz reda osoba koje predlažu vijeća nacionalnih manjina i pet članova Savjeta iz reda istaknutih kulturnih, znanstvenih, stručnih, vjerskih pripadnika nacionalnih manjina koje su predložile manjinske udruge i

druge organizacije manjina, vjerske zajednice, pravne osobe i građani pripadnici nacionalnih manjina. Imenovane članice i članovi su: Vladimir Ham (njemačka nacionalna manjina), Darko Šonc (slovenska nacionalna manjina), Marija Semenjuk Simeunović (ukrajinska nacionalna manjina), Zorica Velinovska (makedonska nacionalna manjina), Zvonko Kostelnik (rusinska nacionalna manjina), Branka Baksa (slovačka nacionalna manjina) Aleksandar Tolnauer (židovska nacionalna manjina), Mirjana Galo (srpska nacionalna manjina), Ishak Hodžić (bošnjačka nacionalna manjina), dr. sc. Nives Rittig-Beljak (austrijska nacionalna manjina) i Danilo Ivezić (crnogorska nacionalna manjina).

Iz reda predloženih članova i članica, temeljem provedenog postupka po Pozivu, Vlada je predsjednikom Savjeta za nacionalne manjine imenovala Aleksandra Tolnauera, potpredsjednikom Mirjanu Galo i potpredsjednikom Vladimira Hama.

www.nacionalne-manjine.info





Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Dnjipro“ – Rijeka
 raspisuje **III. Međunarodni Natječaj za najbolju izvedbu ukrajinske pjesme** pod naslovom „Ukrajinska solo pjevanja u Rijeci“,
 Natjecanje će se održati u Rijeci, 19.06.2019. godine, u 11.00 sati u
 Trsatskoj Čitaonici, Šetalište Joakima Rakovca 33, u okviru
IV. Ukrajinskog Festivala
 pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti.
 Festival će se održati 20.06. 2019. godine u Trsatskoj Čitaonici,
 Šetalište Joakima Rakovca 33, s početkom u 17:00 sati u gradu Rijeka
 Primorsko-goranske županije Republike Hrvatske.

Uvjeti Natječaja:

1. *Izvedba ukrajinske narodne pjesme (autentična izvedba ili suvremeni aranžman ukrajinske narodne pjesme.)*
2. *Izvedba djela ukrajinskog skladatelja (poželjno) ili djela hrvatskog skladatelja.*

Žiri Natječaja će biti sastavljen od istaknutih pjevača, glazbenika i dirigenta različitih regija Republike Hrvatske i Ukrajine.
 Pravo učešća na Natjecanju imaju sve osobe u dobi od 5-70 godina.
 Izvođač dužan osigurati svoju glazbenu pratnju ili glazbenu matricu (-1) skladbe (moguća je pomoć u izboru fonograma od Organizatora natječaja).

Pobjednici Natječaja će dobiti Diplomu i Nagradu UKPD „Dnjipro“ – Rijeka te nastupiti na Svečanom Gala - koncertu pod nazivom „Naša pjesma - naša Sudbina“ na IV. Ukrajinskom Festivalu pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti. Festival će se održati 20.06. 2019. godine u Trsatskoj Čitaonici, Šetalište Joakima Rakovca 33, s početkom u 17:00 sati u gradu Rijeka.

Sudionici Natječaja sami snose troškove svog puta i boravka u Rijeci. Organizator im može pomoći u pronalazenju smještaja. UKPD „Dnjipro“ – Rijeka organizira video i foto snimanje Natječaja i za isto zadržava za sebe autorsko pravo na prezentaciju video materijala Natječaja i IV. Ukrajinskog Festivala pjesme, glazbe, plesa i likovne umjetnosti na You Tubeu na kanalu UKPD „Dnjipro“ – Rijeka. Materijali snimljeni na CD biti će darovani učesnicima Natječaja.

Donacije za UKPD „Dnjipro“ – Rijeka su dobrodošle. Donatori će, (u ovisnosti od želje donatora) biti javno imenovani na Festivalu.

Molimo Prijave na Natječaj dostaviti do 05.06.2019.

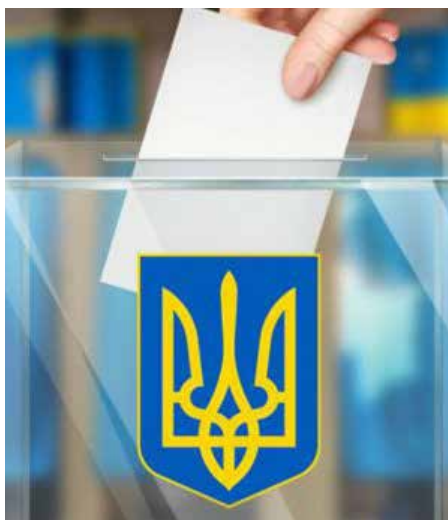
Kontakt Organizatora Natječaja : UKPD „Dnjipro“ – Rijeka, Vodovodna 27/1, 51000 Rijeka,
 Kontakti telefoni: + 385 51 618 080; mob. + 385 91 579 53 44
 E-mail adresa UKPD „Dnjipro“ – Rijeka: dnjipro.rijeka@gmail.com i otginaladin@gmail.com





Новий Президент України

Володимир Зеленський. Шлях на Банкову



"Будь-яка історія, хай хоч як пов'язана з політикою, мене не цікавить... Я не хочу, чесно кажучи, бруднитися у всьому цьому", - заявив комік Володимир Зеленський 11 червня 2018 року. А вже через півроку, в новорічний вечір, він офіційно оголошує, що йде у президенти. І у квітні цього року (за попередніми даними) - перемагає на президентських виборах 2019 року. Виборча кампанія Зеленського була нестандартною і де-факто почалася задовго до того, як Зеленський назвав себе кандидатом у президенти. Радіо Свобода зібрало основні факти та події президентської кампанії Зеленського і попросило експертів оцінити її перебіг.

26 жовтня 2015 р. на Youtube з'являється ролик, в якому вчитель історії емоційно розповідає вчителю математики про те, як його дістала корупція та брехня у владі, чому українці постійно обирають поганих правителів та як би він сам керував країною на посаді президента. Київський вчитель-історик (якого грає комік Володимир Зеленський), говорить російською та сильне нецензурною лайкою (відео 18+). Натомість вчитель математики намагається його заспокоїти та пропонує випити. Ролик одразу набирає тисячі переглядів та поширень. Це - анонс фільму "Слуга народу" з коміком Володимиром Зеленським у головній ролі, який знімає очолювана ним "Студія "Квартал-95". Він виглядає як "пророцтво, що саме себе втілює". У перших серіях фільму учні знімають ролики про свого лайливого вчителя, відео розходиться у соцмережах, і цей вчитель перемагає на виборах президента. "Зеленський зірвався та обматюкав владу... Шкода, що це лише фільм", - пишуть користувачі, які поширюють цей відео-анонс. За три з половиною роки

цей фільм стане реальністю. А відеозвернення у соцмережах - буде одним із основних передвиборчих знарядь кандидата у президенти.

Кар'єра коміка: від ролі президента - до крісла на Банковій

Чи можна вважати серіал "Слуга народу" початком тривалої політичної стратегії, яка зрештою "вистрілила" на виборах-2019? Чи команда Зеленського просто використала у виборчій кампанії готовий кінематографічний образ кандидата? Експерти й українські політики оцінюють такий бекграунд неоднозначно. Однак більшість із них погоджуються з тим, що "кіношний" образ "президента з народу" дуже прислужився Володимирі Зеленському під час виборчих перегонів.

16 листопада 2015 року відбулася прем'єра першого сезону "Слуги народу" на українському телеканалі "1+1" (співвласником якого є бізнес-партнер Зеленського Ігор Коломойський). Остання, 24-а серія сезону, вийшла у грудні. "Слуга народу" став найпопулярнішим українським серіалом за підрахунками телеканалу "1+1": загалом в українському телефірі його подивилися більше 20 мільйонів людей, частка охоплення - 20,4% українців віком від 18 до 54 років. А на офіційному Youtube-каналі "Кварталу 95" він набрав 98 мільйонів переглядів. Першими після України право на трансляцію серіалу купили канали Естонії та Казахстану.

21 червня 2016 року в Мін'юсті України реєструють "Партію рішучих змін". На це мало хто звернув увагу: назва цього політичного руху та прізвища засновників не є впізнаваними. Однак через півтора року партія змінила назву, а ще через рік - висунув Володимира Зеленського кандидатом у

президенти.

30 грудня 2016 року Зеленський у своєму шоу "Вечірній квартал" пародіює новорічні привітання всіх президентів України й обурюється, що вони рік від року містять ті ж самі фрази, меседжі й маніпуляції. Зеленський пропонує свою альтернативу новорічній президентській промові. За два роки на каналі "1+1" новорічна промова кандидата у президенти Зеленського замінить новорічну промову президента Петра Порошенка.

23 жовтня 2017 року. На екрани вийшов другий сезон "Слуги народу", його остання серія з'явилася в листопаді.

2 грудня 2017 року бренд "Слуга народу" з'являється на політичному обрії: таку назву бере собі політична сила, яка до цього іменувалася "Партією рішучих змін". Її головою є бізнес-партнер Зеленського, керівник ТОВ "Квартал 95" Іван Баканов.

Баканов, Зеленський та інші представники "Кварталу" довгий час не відповідали журналістам: навіщо створюють партію та чи має вона приціл на президентські або парламентські вибори 2019 року.

Між тим, керівництво вищої ради партії збігається з керівництвом "Студії "Квартал 95", з'ясував рух "Чесно".

У квітні 2018 року Володимира Зеленського включають до соціологічних рейтингів імовірних кандидатів у президенти. Першим це зробив Київський міжнародний інститут соціології. 5,4% від опитаних українців на той час були готові голосувати за Зеленського на президентських виборах. При цьому саме до кандидата Зеленського позитивно ставилася найбільша частка опитаних, а його антирейтинг - був одним з найменших, повідомляють у КМІС.

Першими у тому рейтингу були, відповідно, Юлія Тимошенко, Анатолій Гриценко, Олег Ляшко і Петро Порошенко.

Відтоді позиції Зеленського в рейтингах непинно зростають, і у переддень виборів сягають приблизно 30%.

11 червня 2018 року Зеленський, в якого журналісти наполегливо розпитують, чи балотуватиметься він на виборах президента-2019, відповідає заперечно: "Будь-яка історія, хай хоч як пов'язана з політикою, мене не цікавить... Я не хочу, чесно кажучи, бруднитися у всьому цьому", - заявив Володимир Зеленський.

Але вже 29 червня 2018 року Володимир Зеленський записує відеозвернення, імовірно, до музичного виконавця Святослава Вакарчука, якого соціологи теж включили до рейтингів кандидатів у президенти. Зеленський натякає, що хотів би об'єднати зусилля з Вакарчуком на виборах-2019. Це "приватне" за стилем звернення одразу ж взяла до свого ефіру "ТСН". Зеленський у своїх телешоу дедалі частіше жартує про посаду українського глави держави, та дедалі прозоріше натякає, що він особисто впорався би краще за чинного президента Петра Порошенка.

27 жовтня 2018 року: "Я офіційно заявляю: я йти в президенти не хо...ча, подивимося", закінчує В. Зеленський одне зі своїх шоу, та залишає сцену під оплески.

31 грудня 2018 року, за кілька хвилин до Нового Року, на каналі "1+1", який належить бізнес-партнеру Зеленського Ігорю Коломойському, ставлять новорічне звернення Володимира Зеленського. Замість традиційного звернення чинного президента Петра Порошенка. Саме тоді Зеленський офіційно заявляє, що йде у президенти. Виступ Порошенка, який всі медіа транслюють в останні хвилини 2018 року, на "1+1" ставлять вже після промови кандидата. Це спричиняє скандал.

На телеканалі пояснюють цю заміну технічною помилкою. Однак у своєму зверненні Зеленський говорить: "За декілька хвилин до Нового року я вам дещо пообіцяю і одразу виконаю... Я йду в президенти України". Тож навіть, якщо телеканал замінив звернення президента заявою кандидата випадково, то Зеленський, записуючи свою промову, розраховував саме на такий час її публікації.

Кілька деталей: Зеленський у цьому відеоролику переходить на українську мову. Це його перший (не комедійний) публічний виступ, зроблений переважно українською мовою. Після цього Зе-

ленський дедалі частіше переходить на українську (з помітними помилками) у своїх відео та в публічних виступах. Зеленський хоче довести, що виконує обіцянки. Обіцяє, що оголосить похід на президентські вибори і... одразу ж його оголошує. Зеленський проводить паралелі зі своїм образом у фільмі "Слуга народу". Знімальний майданчик оформлено за лаштунками сцени шоу "Вечірній квартал", з якої Зеленський нібито просто на хвилинку відійшов.

Коли ж розпочалася виборча кампанія Зеленського?

Ще 25 березня 2015 року, коли Петро Порошенко звільняє Ігоря Коломойського (бізнес-партнера Зеленського) з посади голови Дніпропетровської ОДА, частина політологів припустила, що цей великий бізнесмен готується вкладати кошти в українські політичні сили або створювати нову - для свого майбутнього повернення на політичну сцену. І невдовзі починаються зйомки серіалу "Слуга народу".

Виборча кампанія кандидата-переможця Володимира Зеленського була нестандартною, швидкою і багато в чому - спонтанною, стверджує експерт корпорації стратегічного консалтингу "Тардарика" Костянтин Матвієнко. Водночас він не погоджується з думкою, що початком кампанії слід вважати серіал про "президента з народу".

"Це український культурний продукт, як на мене, обивательський та примітивний, який, проте, знайшов свій попит у світі. Що цікаво, він був негласно заборонений до показу в Росії... Я не думаю, що цей фільм був аж з таким далеким прицілом створений, щоб Зеленський переміг на виборах. Зрештою, це самодостатній прибутковий продукт. Я більше схильний думати, що ним вдало скористалися. І те, що український виборець великою мірою голосував не за Зеленського, а за Голобородька - я це визнаю", - підсумовує аналітик.

Зі свого боку, політолог Володимир Фесенко стверджує: серіал додав Зеленському впізнаваності. Однак виборець віддав йому перевагу не як кіногерою, а саме як коміку, який багато років висміював та критикував владу.

"До версії, що президентську кампанію почали заздалегідь, з фільму, ставлюся скептично. Є факти: партія "Слуга народу" (первинно - "Партія рішучих змін") створена у 2016 році, та, за моїми джерелами, мала приїжді на парламентські вибори-2019. Про це свідчить і графік гастролей "95 Кварталу": вони розписані до 1 червня. Первинно "Студія 95 Квартал" розглядала свою участь у виборах для розкрутки нового сезону "Слуги народу" та "розігріву" перед парламентськими вибора-

ми. А фільм - просто створив міф про те, що президентом може стати людина з народу. Це сюжет про те, як внести до системи вірус і зруйнувати систему ззовні", - пояснює політолог.

Відеоблоги, програма "з соцмереж" та мобілізація молоді - три "коні", на яких Зеленський в'їхав на Банкову.

30 січня Центральна виборча комісія зареєструвала В. Зеленського кандидатом у президенти.

8 січня Зеленський закликав виборців написати йому передвиборчу програму - просто у соцмережах.

Відтоді починають діяти акаунти команди Зеленського на різних платформах, від Youtube до Telegram. Найпопулярніші з них за час виборів набрали сотні тисяч підписників. Зеленський запрошує українців до своєї команди. Чи не основною формою політичної агітації стають відеозвернення кандидата та його однодумців.

3 січня рейтинги Зеленського зростають, він обходить своїх основних конкурентів - Петра Порошенка, Юлію Тимошенко, Анатолія Гриценка та Юрія Бойка, і це є певною несподіванкою для соціологів.

3 січня Зеленський та "Квартал 95" продовжують гастролі містами України, причому Зеленський у своїх виступах позиціонує себе одночасно і як комік, і як кандидат у президенти.

Однак з пресою кандидат майже не спілкується.

17 січня виходить розслідування програми "Схеми", в якому журналісти виявляють російський бізнес кандидата. Під час зйомок сюжету Зеленський у жорсткій формі відмовляється від коментарів.

Пізніше він відповідає на запитання медіа або в ефірі лояльних до нього телеканалів, або журналістам, яких запросив на зустріч в його штаб. Конкуренти Зеленського закидають йому страх перед пресою, однак на рейтинги кандидата це ніяк не впливає: вони й далі зростають.

14-22 березня 2019 р. Київський міжнародний інститут соціології зробив дослідження, в якому в лідери з-поміж кандидатів у президенти виступав Володимир Зеленський з рейтингом 19,5%. На другому місці - Петро Порошенко, далі, з незначним відривом - Юлія Тимошенко.

24 березня результати цього опитування з'явилися у програмі "ТСН Тиждень".

28 і 29 березня на каналі "1+1" виходять перші три серії третього сезону серіалу "Слуга народу". Комітет виборців України та конкуренти Зеленського на виборах назвали ці серії політичною



агітацією та звинуватили кандидата в порушенні виборчого законодавства.

Станом на 29 березня з виборчого фонду Зеленського було витрачено 108, 8 мільйона гривень, більшість із яких - кошти фізичних осіб. З фонду Порошенка витрачено в рази більше.

Раніше бізнес-партнер Зеленського Ігор Коломойський в інтерв'ю Дмитру Гордону заявив, що кандидат може виграти вибори президента України, маючи принаймні 100 мільйонів гривень. Але він запевнив, що на час інтерв'ю не вкладав своїх коштів у кандидатів.

31 квітня під час першого туру виборів Володимир Зеленський набирає 30,24% голосів виборців, які прийшли на дільниці. На другому місці - чинний глава держави Петро Порошенко, з 15,95% голосів.

Невдовзі ЦВК оголошує другий тур виборів (повторне голосування).

3 квітня 2019 року Володимир Зеленський записує відеозвернення, в якому викликає свого опонента Петра Порошенка на дебати - вимагаючи провести їх на НСК "Олімпійський", а перед цим - здати тест на вживання наркотиків та алкоголю.

3 квітня, того ж дня увечері Петро Порошенко записує у дворі Адміністрації президента своє відеозвернення, в якому приймає виклик.

Фрази кандидатів із цих відеозвернень - "думай-те", "стадіон так стадіон", "будьте мужиком" тощо за лічені години стають мемами. Схожі за стилем звернення записують прихильники кандидатів, активісти, лідери громадських організацій... Формат відеозвернень, якими обмінюються Зеленський і Порошенко, стає вірусним. Проте кандидати та їхні штаби ніяк не можуть погодити місце, час та умови проведення дебатів.

11 квітня президент і кандидат Петро Порошенко приходять на ефір телеканалу "1+1", в який телефоном має включитися Володимир Зеленський,

без запрошення. Коли Зеленський бере слухавку, а Порошенко зі студії відповідає, в ефірі виникає перепалка між кандидатами. Зеленський вимагає дебатів на стадіоні 19 квітня о 19:00, в останній день передвиборчої агітації, а Порошенко - в будь-який інший час.

Зрештою, штаби кандидатів погоджуються провести дебати 19 квітня о 19:00 на НСК "Олімпійський".

12 квітня Зеленський та його команда зустрічаються з президентом Франції Еммануелем Макроном. Сам кандидат оцінює її як дуже дружню та конструктивну.

19 квітня ввечері обидва кандидати приходять на стадіон, де на них чекають 22 тисячі глядачів. Під час дебатів Порошенко наполягає на тому, що в умовах фактичної війни з Росією Україні потрібен сильний та досвідчений лідер. Зеленський натомість - звинувачує Порошенка у корупції та неефективному управлінні. Та ставить йому десятки запитань, які, за його словами, запропонували у соцмережах українські громадяни. Пізніше того ж вечора Петро Порошенко приходять на офіційні дебати - до студії "Суспільного". Але Зеленський туди не з'являється. Він до останнього не повідомляє, хто буде в його команді у разі перемоги на виборах. Ключових членів своєї команди він назвав лише 18 квітня, за день до дебатів. Напередодні дня повторного голосування 21 квітня, і навіть у день голосування команда Зеленського з усіх своїх акаунтів у соцмережах закликала українців прийти на виборчі дільниці. Особливу увагу - приділяли молодій аудиторії.

21 квітня Володимир Зеленський здобуває понад 73% голосів виборців, стверджують екзит-поли. Його починають вітати телефоном лідери інших держав.

23 квітня Центральна виборча комісія опрацювала протоколи з усіх дільниць і оголосила (попередньо) про перемогу Зеленського. Він набрав

73,22% голосів виборців, його конкурент Петро Порошенко - 24, 45%.

Первинно Зеленський не прагнув крісла президента, перемогу його команда отримала "як сніг на голову", стверджує Костянтин Матвієнко. Команда коміка зосередилася на парламентських виборах, однак помилки чинної влади допомогли Володимирі Зеленському стати першим, вважає аналітик.

"Ідея про участь у президентських виборах у Зеленського виникла на Новий Рік, коли темпи зростання рейтингів стали вищими за розрахункові. Але коли штаб Порошенка почав бити не так по Юлії Тимошенко, як по Зеленському - той, навпаки, став від цього набирати голоси. Тоді почалися хаотичні, нерозважливі кроки команди Порошенка, які зрештою спрацювали на користь Зеленського. Тимошенко - не пройшла до другого туру через маніпуляції. І коли у другому турі по Зеленському почали "бити з усіх гармат" - голоси від всіх інших кандидатів почали перетікати до нього. У Порошенка зрозуміли, що законними методами перемога неможлива, незаконні ж - виявилися дуже обмеженими", - підсумовує Матвієнко.

Президентську кампанію Зеленський розпочав минулого літа, вона була швидкою та креативною, визнає Володимир Фесенко. Він перерахував Радіо Свобода складові успіху кандидата.

"Компанія була креативною, це поєднання телевізійного продукту та фідбеку (залучення ідей від виборців та зворотній зв'язок з ними - ред.) у різних соцмережах. Стверджують, що Зеленський переміг лише за рахунок Instagram - це непрофесійна оцінка. Цією платформою користується меншість українців. От що дійсно впливало на виборців - це Youtube, він класно спрацював. Тоді як Facebook - давав необхідний кандидатові фідбек. Третій сезон серіалу "Слуга народу" - на вибори особливо не вплинув. Він принципово не змінив нічого в рейтингах, однак закріпив наявний соціологічний результат - 30% симпатій напередодні першого туру виборів", - визнає політолог.

Центральна виборча комісія 23 квітня підрахувала результати голосування зі 100% виборчих дільниць. За даними ЦВК, під час повторного голосування 21 квітня на виборах президента в Україні перемагає комік Володимир Зеленський, який набирає близько 73% голосів виборців. Чинний президент Петро Порошенко здобуває менше від 25%.

Євген Солонина

Радіо Свобода, 25 квітня 2019 року

Верховна Рада України ухвалила закон про мову

ПІДСУМКИ ГОЛОСУВАННЯ № 10	
ЗА	278
ПРОТИ	38
УТРИМАЛИСЬ	7
НЕ ГОЛОСУВАЛИ	25
ВСЬОГО	348
РІШЕННЯ ПРИЙНЯТО	

Загалом 278 українських народних депутатів підтримали в другому читанні законопроект про функціонування державної мови. Не підтримали цей законопроект 38 народних обранців.

Депутати Верховної Ради України ухвалили більшістю голосів у другому читанні законопроект про забезпечення функціонування української мови як державної. Під час голосування в четвер, 25 квітня, 278 народних обранців підтримали цей законопроект.

38 нардепів ВР висловилися проти, ще 7 законодавців утрималися, а 25 депутатів не брали участь у голосуванні.

В ухваленому законопроекті зазначено, що його дія не поширюється на сферу приватного спілкування та здійснення релігійних обрядів.

Народні депутати розглядали поправки до другого читання проекту закону з 28 лютого. Загалом внесено або розглянуто понад 2 тисячі поправок, нагадує інформагенція "Інтерфакс-Україна".

Президент України Петро Порошенко вже заявив, що підпише ухвалений депутатами закон про забезпечення функціонування української мови як державної. "Підпишу закон, щойно він надійде мені на підпис", - написав Порошенко в соціальній мережі Facebook. Натомість Володимир Зеленський, котрий згідно з попереднім результатом підрахунку 100 відсотків бюлетенів, здобув понад 73 відсотки голосів у другому турі виборів президента України, запевнив, що проведе "ретельний аналіз цього закону" після його вступу на посаду. Мета цього аналізу - "переконатися, що в ньому дотримані всі конституційні права та інтереси всіх громадян України", - цитує Зеленського його прес-служба.

Поблизу будівлі українського парламенту ще до голосування почалася акція на підтримку законопроекту про функціонування державної мови. В масовому заході беруть участь близько тисячі осіб, повідомляє агентство "Українські новини".

Перед учасниками акції зі сцени виступив голова комітету Верховної Ради з питань культури та духовності, який є профільним для мовного законопроекту, Микола Княжицький, а також інші народні депутати, котрі підтримують цю ініціативу.

Закон про мову. Хто зобов'язаний знати та використовувати, та як отримати українське громадянство



Верховна Рада прийняла резонансний закон про державну мову: за закон про забезпечення функціонування української мови як дер-

жавної №5670-д у другому читанні і в цілому проголосували 278 депутатів.

Документ передбачає, що українська мова як державна буде обов'язковою в органах влади та інших публічних сферах. Так, знати та використовувати українську в роботі ЗОБОВ'ЯЗАНІ президент, керівництво парламенту, прем'єр і члени уряду, інші представники влади всіх рівнів в центрі і на місцях. Окрім того, знати і використовувати українську ПОВИННІ керівники і співробітники освітніх, медичних і наукових установ. Також передбачається застосування української мови в таких публічних сферах: в освіті і науці; в сфері культури, на телебаченні і радіомовленні, в друкованих засобах масової інформації, в книговидаванні та книгорозповсюдженні;

в сфері електронних інформаційних систем;

в сфері обслуговування споживачів; в сфері спорту, телекомунікацій і поштового зв'язку, юридичних послуг,

охорони здоров'я, транспорту;

при позначенні топонімів, в рекламі, при виготовленні вивісок і табличок;

в діяльності громадських об'єднань, політичних партій, суб'єктів господарювання приватної форми власності наданні інформації про їх товари і послуги.

Також ухвалений закон передбачає й те, що знати українську мову зобов'язані всі громадяни України. у свою чергу держава повинна забезпечити громадянам можливість вивчати українську мову.

Знання державної мови необхідно для отримання українського громадянства.

У першому читанні "мовний" законопроект прийняли 4 жовтня 2018 року, а 28 лютого 2019 го Рада почала розгляд його в другому читанні. Були подані 2082 поправки.

Україна. Прямий.

Українці подякували Порошенку за 5 років президентства

На Банковій 22 квітня відбулася акція подяки президенту України Петрові Порошенку, чия президентська каденція добігає кінця.

Порошенко вийшов поспілкуватися з прихильниками, які прийшли подякувати йому за п'ять років роботи на посаді глави держави.

Він подякував їм за підтримку та нагадав, що залишається в політиці, і його цілі - перемога на парламентських виборах і "повернення на Банкову" після наступних президентських виборів.



Як українські вибори оцінили міжнародні спостерігачі

Президентські вибори в Україні були конкурентоспроможними і відбулися з повагою до фундаментальних свобод, відзначають міжнародні спостерігачі. Про це представники ОБСЄ, ПАРЕ та Європарламенту заявили 22 квітня на прес-конференції в Києві.

Разом із тим, у кампанії під час обох турів виборів бракувало справжнього обговорення питань, що становлять суспільний інтерес, відзначають експерти.

"Вільні вибори стають нормою в Україні і що люди використовують своє право голосу. Ці вибори свідчать, що демократія в Україні стала більш стабільною. Я вірю, що нова політична динаміка в країні зможе відбити високі очікування виборців. Тепер країна має зосередитися на подальшому економічному розвитку", - вказала голова делегації Парламентської асамблеї ОБСЄ Доріс Барнетт.

Радіо Свобода
23.04.2019



Син Порошенка вперше розповів, як воював в зоні АТО

Син президента України та народний депутат Олексій Порошенко, який воював в зоні АТО, вперше поділився подробицями поїздки на Схід країни.

За словами Порошенка-молодшого, у зону бойових дій він поїхав добровольцем. Окрім того, чоловік мусив змінити прізвище, щоб не наражати на небезпеку людей навколо нього. "Я туди поїхав добровольцем. Я сам з цього приводу написав заяву. Звичайно, були такі моменти, приміром, що я поїхав туди під іншим прізвищем. Прізвище моє там було Анісенко. Гарне українське



прізвище. Взяв таке, яке мені дали", - пояснив Олексій. Він також розповів, що його батальйон базувався під Краматорськом. Що ж до того, чи

насправді син Порошенка воював, він відповів. "Я не є професійним військовим, я не є якийсь там командос, який по передовій лазив. Я був в мінометному підрозділі, ми дійсно мали напруження біля нас. Це артилерійський підрозділ. Ми там і стріляли, і допомагали іншим нашим воювати", - додав син президента.

Нагадаємо, син Порошенка зізнався, що відчуває на собі упереджене ставлення через свої родинні зв'язки. Олексій Порошенко попросив не порівнювати його з Януковичем-молодшим.

ТСН

Nastavlja se gradnja Za Ukrajinski će dom Vukovar dati pola milijuna kuna



● Nastavljaju gradnju nakon šest godina (Foto: Dragana Korpoš)

Objekt će biti sjedište udruga Ukrajinaca; sadržavat će dvoranu, muzej, knjižnicu i galeriju.

Nakon šest godina, uz financijsku potporu Fonda za obnovu i razvoj Vukovara, uskoro će biti nastavljena gradnja Ukrajinskoga doma u Vukovaru.

Prema riječima predsjednice Vijeća ukrajinske nacionalne manjine Marije Semenjuk Simeunović, ta je vijest razveselila pripadnike ukrajinske nacionalne manjine ne samo u Vukovaru nego i diljem Hrvatske, s obzirom na to da će taj objekt biti sjedište udruga Ukrajinaca, koje se bave očuvanjem kulture i kvalitetnom integracijom u hrvatsko društvo.

Veliki građevinski projekt pokrenuli smo 2010. godine, a nositelj gradnje je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" iz Vukovara, koje djeluje u okviru Ukrajinske zajednice RH. Radi se o iznimno zahtjevnom projektu s kojim se naša nacionalna manjina nosila sama, s kadrom i suradnicama koje je imala na raspolaganju, uz financijsku potporu iz državnog proračuna preko Savjeta za nacionalne manjine te Vukovarsko-srijemske županije, Svjetskog kongresa Ukrajinaca, dijasporu iz Australije i najvećim dijelom svojih članova - navela je Semenjuk Simeunović i dodala kako je 2013. godine gradnja stopirana jer je Savjet za nacionalne manjine odlučio kako

će deset godina sva sredstva sa stavke za ostvarivanje kulturne autonomije preusmjeravati na projekte romske manjine te su ostale manjine ostale bez izvora financiranja.

Krajem prošle godine predstavnici Ukrajinske zajednice RH održali su radni sastanak s čelništvom Vukovara, kada im je obećana pomoć u nastavku gradnje doma.

Grad nam je, preko Fonda za obnovu Vukovara, osigurao pola milijuna kuna. Uskoro ćemo od izvođača radova dobiti novi troškovnik, s obzirom na to da je posao prekinut na šest godina, pa ako iznos bude veći od odobrenih sredstava, nastojat ćemo dogovoriti financiranje s gradskim vlastima - naglasila je Semenjuk Simeunović, potvrdivši kako će radovi u vrijednosti od 500 tisuća kuna sigurno biti odrađeni do kraja godine.

U prvoj je fazi objekt sagrađen, uz postavljanje krova i stolarije. Ukrajinski je dom zamišljen kao projekt za društvene namjene, koji će sadržavati malu više-funkcionalnu dvoranu, koja može primiti od 70 do 100 osoba, muzej, knjižnicu, urede i galeriju koja s gornje etaže ima pogled na malu dvoranu.

Za sada je Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Ivan Franko" smješteno u privatnoj kući u neposrednoj blizini budućega doma, u kojoj se sastaju i pripremaju različite programe.

Dragana Korpoš
Glas Slavonije, 12. travnja, 2019.

U Lipovljanima održana radionica izrade pisanica voskom



Organizaciji Udruge umirovljenika općine Lipovljani i članova Kulturno-prosvjetnog društva Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani, 4. travnja 2019. godine organizirana je i održana radionica izrade

pisanica voskom u Društvenom domu Lipovljani. Ova radionica je organizirana prigodom nadolazećih uskrasnih blagdana, a sudjelovalo je dvadesetak članica ovih udruga izrađujući pisanice za izložbu.



Izložba pisanica će biti postavljena uoči Uskrsa u središnjem parku općine Lipovljani, zajedno s velikom pisanicom koju su izradili članovi Udruge umirovljenika općine Lipovljani.

Ivan Semenjuk

Багатство різноманітності в кольорових писанках



Хорватське місто Осієк завжди було мультинаціональним та багатокультурним, тому воно приваблює і дивовижно гостинне. Кожна національна меншина, кожна громада внесла в історію цього міста свою частинку, невід'ємну красу культури, яка віддзеркалює розмаїття повсякденного, святкового та духовного життя міста. Осієк органічно поєднує в собі традиції різних культур. Свої

національні традиції представники національних меншин презентують на різних культурних заходах.

Кожного року керівництво міста Осієк організовує передвеликодню маніфестацію під назвою "Кольорові писанки фарбами міста", в якій беруть участь усі національні меншини міста та місцеві хорватські товариства. Ціль маніфестації - показати багатство різ-

номанітності великодніх традицій, зокрема розмальовування писанок.

Цього року Великодня маніфестація відбулася 13 квітня 2019 року, в суботу, перед вербною неділею, на центральній площі міста Осієк. У святковій програмі взяли участь різні національні меншини, а між ними і українська. Великодні звичаї українців та виставку писанок представили члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка. В культурно-мистецькій програмі взяли участь гості із Шумеча - танцюристи Українського культурно-просвітнього товариства "Андрій Пеліх", які виконали український народний танець "Горлиця".

Пташка горлиця у багатьох культурах має важливе місце, як символ чогось божественного, також є одним з важливих символів християнства. В українській культурі горлиця є символом весни, любові, вірності та миру. У Старому Завіті саме голуб приніс Ною у дзобі оливкову гілочку, це був знак того, що Бог помилював людей. Тому цю пташку пов'язують з вербною неділею. Символ голуба з оливковою гілкою в дзобі, як правило, широко поширений у всьому світі як символ миру.

Ведуча святкової програми від імені української національної меншини побажала учасникам і гостям маніфестації провести Великодні свята в мирі, любові та вірності, а танець "Горлиця" у виконанні дівчат із Шумеча розвеселив публіку.

Олеся Мартинюк



Kreativna radionica u Osijeku



Od listopada 2018. godine Europski dom iz Vukovara provodi projekt pod nazivom Pokretne slike prijateljstva financiran sredstvima Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Aktivnosti odobrene natječajem usmjerene su na širu zajednicu kako bi se kroz bogatstvo različitosti među državama i narodima osvještavale vrijednosti kulture, jezika, povijesti, tradicije i kul-

turne baštine.

Suradnici Europskog doma Vukovar na ovome projektu su Škola primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek i mreža Mladi ujedinjeni u miru koju čine partneri iz tri zemlje (Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Republike Srbije (Vojvodine), pet gradova (Vukovar, Tuzla, Srebrenica, Gornji Vakuf-Uskoplje i Sombor) te isto toliko nevladinih organizacija.

U okviru projekta održane su dvije kreativne radionice. Jedna od njih na temu maski održana je u ožujku ove godine, a druga, na temu narodnih nošnji, provedena je 12. travnja 2019. godine u Školi primijenjene umjetnosti i dizajna Osijek, na kojoj je sudjelovala i ukrajinska nacionalna manjina predstavljena dječjom grupom "Sonečko" koja djeluje pri UKPD "Ivan Franko" iz Vukovara. Djeca su prezentirala ukrajinsku narodnu nošnju i tradicije svoje nacionalne manjine.

Materijal koji pokazuje njegovanje i promociju običaja svoje manjinske zajednice biti će iskorišten u montaži kratkog filma koji će izraditi učenici srednje škole. Film će biti sastavljen od materijala snimljenog na kreativnim radionicama i raznim lokalnim događanjima vezanim uz tradiciju i običaje naroda ovih prostora s ciljem promoviranja bogatstva različitosti kulturne baštine naših naroda kao nešto što nas spaja i obogaćuje.

Poslije prezentacije narodnih nošnji organizirano je neformalno druženje a potom su učesnici posjetili Muzej Slavonije u Osijeku.

Tetjana Ramač

KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani na IX. susretima dječjih skupina

KUD "Lipa" Lipovljani već devetu godinu zaredom organizira smotru dječjeg stvaralaštva s ciljem prikazivanja plesova najmlađih članova kako bi ih potakli da nastave s njegovanjem kulture.

Program je održan 6. travnja a počeo je mimohodom svih plesnih skupina od Narodne knjižnice i čitaonice do Društvenog doma. Prije početka koncerta, zamjenica načelnika Općine Lipovljani Ljiljana Tomić primila je predstavnike svih gostujućih udruga te im zahvalila na sudjelovanju u smotri dječjih skupina, jer je to prilika da djeca pokažu što su naučila. Ujedno je uručila zahvalnice i prigodne poklone kao zahvalu za njihov nastup na smotri folklor.

Domaćin, KUD "Lipa" Lipovljani je otvorio manifestaciju nastupom svoje dječje skupine, a potom su nastupali KUD-ovi "Vranovci" iz Bukovlja, "Petrinčica" iz Petrinje, "Sloga" iz Satnice Đakovačke, "Graničar" iz Stupničkih Kuta, "Banova Jaruga" iz Banove Jaruge i "Moslavina" iz Kutine.

KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani su se predstavili dinamičnim ukrajinskim plesom "Kožočok" za koji su dobili veliki pljesak.

Ivan Semenjuk



"Розмалюю писанку, розмалюю..."



Традиція писати писанку сягає своїм корінням у сиву давнину, коли людина була неподільною з природою. Щоб вижити серед могутніх стихій, потрібно було знати дивовижну мову Всесвіту. Згодом виникли символи, неначе букви тієї чарівної мови. Наші пращури були мудрими, що змогли поєднати Християнство, як ідею спасіння душі від мороку, з найсвітлішими образами минулого. Так і виникла писанка – символ нового життя, воскресіння Бога і відродження природи. Відтоді кожне творіння писанки – ніби пробудження – перетворення засніженої, замерзлої землі в яскраву, весняну, радісну.

Писанка - це свято у фарбах, це музика в кольорі, це радість і щастя. Виготовлення писанок та крашанок – важливий та самобутній звичай укра-

їнської нації. Колись українські жінки – перш ніж сісти за розпис Великодніх яєць - довго молилися та постилися, а у переддень навіть зберігали обітницю мовчання, настільки священним для них був обряд виготовлення писанки.

Тому і зібралися цієї чудової весняної днини – 13 квітня, напередодні одного з найбільших християнських свят – Великодня, наймолодші члени Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар, щоби взяти участь у проведенні гуртка "Майстрик і Майстринка", присвяченому техніці розписування крашанок-мальованок "Розмалюю писанку, розмалюю". Перед заняттям, до дітей звернулася керівник гуртка, яка розповіла про історію, особливості і традиції писанкарства в Україні, про символіку писанки, процес її створен-

ня. Із задоволенням діти переглянули експонати писанок, які представлені в музеї "Писанки" – у місті Коломия, а потім приступили до виготовлення своєї писанки, проявляючи свою майстерність і фантазію.

Учасники заняття активно долучилися до створення української писанки і, незабаром, створили свої власні шедеври, оздоблені барвистими орнаментами.

Заняття гуртка "Майстрик і Майстринка" мало важливе значення, адже воно виховує повагу до традицій українського народу, прищеплює любов до символу - оберегу - писанки, викликає інтерес до продовження традицій писанкарства та святкування величного свята Великодня.

Тетяна Рамач

Održana godišnja Izvještajno-izborna skupština UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža

Українсько культурно-просвітнє друштво "Taras Ševčenko" održalo je Izbornu-izvještajnu skupštinu u Kaniži 23. veljače 2019. godine, na kojoj su razriješeni stari članovi upravnog i nadzornog odbora, a izabrani novi. Skupštinom je predsjedavao gospodin Željko Has koji je i ove godine izabran za predsjednika Društva.

Već 16 godina gospodin Has uspješno vodi UKPD "Taras Ševčenko" i kako navodi, svoj volonterski posao radi s užitkom, a tome pridonosi i velika podrška supruge i djece. Uz pomoć kćerke vodi mladu i srednju plesnu skupinu, a uz pomoć najstarijeg sina vodi stariju plesnu skupinu. U promociji Društva pomažu mu suprug i najmlađi sin. Tijekom Izvještajno-izborne skupštine



svoje koreografije predstavile su mlada, srednja i najstarija sekcija, a "Posavke" su pjevale pjesme na ukrajinskom i

hrvatskom. Nakon službenog dijela, nazočni su se zabavili uz "KORG" bend.

Mirjana Has

Kulturna i druga događanja ukrajinske nacionalne manjine u Zagrebu

U ožujku i travnju 2019. godine u Zagrebu je održan niz događanja na kojima su sudjelovali pripadnici ukrajinske nacionalne manjine koji žive i djeluju u Zagrebu. Isto tako bilo je i nekoliko važnih događanja koja se općenito odnose na ukrajinsku nacionalnu manjinu u Zagrebu, Hrvatskoj i šire.

14. ožujka Ukrajinci i prijatelji Ukrajinaca obilježili su 205. obljetnicu rođenja Tarasa Ševčenka, a 1. travnja iz tiska je izašla nova knjiga Sergeja Burde "Ukrajinski preporod". Održane su i dvije radionice sa izlaganjima: "Tradicija ukrajinske kuhinje" 28. ožujka, dok je 15. travnja održano izlaganje i radionica izrade uskršnjih jaja i degustacija ukrajinskih delicija u Gradskoj knjižnici na Trgu Ante Starčevića u organizaciji Središnje knjižnice Rusina i Ukrajinaca Republike Hrvatske. Promotor izlaganja i radionice je bila voditeljica knjižnice Katarina Todorčev Hlača. Prvo izlaganje i radionicu su vodili Olja Maksimčuk i Jesenija Bululukov, a drugo izlaganje i radionicu vodila je Ljudmila Vološin.

13. travnja u Slovenskom domu u organizaciji Koordinacije nacionalnih manjina Grada Zagreba održan je uskršnji domjenak Vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba s gradonačelnikom Milanom Bandićem.

15. travnja u Hrvatskoj kući "Materina priča" održana je u povodu Uskrsa izložba pisanica i izlaganje s temom o uskršnjem stolu i jelima pripadnika nacionalnih manjina.

28. ožujka u Veleposlanstvu Ukrajine u Republici Hrvatskoj održan je prvi krug za izbor predsjednika Ukrajine. Drugi krug će biti 21. travnja.

Pored toga što se odnosi na vjernike ukrajinske nacionalne manjine u Hrvatskoj, odlukom Pape Franje 18. ožujka, za apostolskog upravitelja sede vacante



(dok je biskupska stolica prazna) Križevačke eparhije ili točnije, apostolskog administratora Križevačke eparhije imenuje se o. Milan Stipić, protojerej Križevačke eparhije i dosadašnji župnik u Jastrebarskom.

13. travnja u grkokatoličkoj katedrali Presvete Trojice u Križevcima u službu je uveden novoimenovani apostolski administrator Križevačke eparhije monsinjor Milan Stipić. Arhijerejsku liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga u katedrali u Križevcima, u zajedništvu sa zagrebačkim nadbiskupom i metropolitom kardinalom Josipom Bozanićem i drugim biskupima i svećenicima, predvodio je umirovljeni križevački vladika Nikola Kekić.

Također je važno spomenuti da je od značajnih događanja za ukrajinsku na-

cionalnu manjinu i donošenje odluke Vlade Republike Hrvatske koja je 28. ožujka 2019. godine raspisala izbore za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina. Ukrajinci u RH mogu se kandidirati i izabrati 4 vijeća i 5 predstavnika. Gradsko vijeće od 15 članova mogu izabrati u Vukovaru, a tri općinska vijeća od 10 članova u općinama Bogdanovci, Bebrina i Lipovljani. Predstavnike i zamjenika predstavnika mogu izabrati u Gradu Zagrebu i u županijama: Vukovarsko-srijemskoj, Brodsko-posavskoj, Sisačko-moslavačkoj i Primorsko-goranskoj županiji. Rok prijave za članove vijeća i predstavnike nacionalne manjine počinje od 4. i traje do 15. travnja 2019. godine do 24 sata.

Slavko Burda

Uskršnji koncert u Kaniži

27. travnja 2019. godine UKPD "Taras Ševčenko" - Kaniža je imalo dva nastupa u dva različita sela. Mlada plesna skupina je plesala u Kaniži na Uskršnjem koncertu koji organizira KUD "Posavac" Kaniža. Mlada plesna skupina otplesala je 3 plesa "I šumit i hude", "Rodom mi z Halyčyny" i "Lirični kozaoček". Nakon nastupa, uz seoski muški sastav su nastavili plesati i zabavljati se do dugo u noć. Starija plesna skupina je nastupila na Uskršnjem koncertu KUD-a "Zrinski" u Brodskom Stupniku, gdje su pokazali plesove "Hopak" te "Ukrajinsku polku". Nakon nastupa KUD-ova uslijedila je večera i zajedničko druženje do dugo u noć.

Mirjana Has



Українці з Вуковара взяли участь в міжнародному фестивалі "Пасхальні зустрічі" в Україні



У Виноградів, районному центрі Закарпатської області, 6 - 7 квітня 2019 року відбувся перший міжнародний фестиваль "Пасхальні зустрічі". Ініціатором цього міжнародного проекту став депутат міської ради, директор міського будинку культури Святослав Гал. Міська Рада підтримала цей задум і стала організатором даного фестивалю. У рамках заходу до Виногорова завітали музичні колективи та виконавці з Угорщини, Хорватії, Румунії та України. Українську громаду з Хорватії представили члени Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" з міста Вуковар. Гостями фестивалю були також закордонні народні майстрині, які презентували свої роботи на великодньому ярмарку. Тож містяни отримали змогу придбати унікальні сувеніри, аксесуари, ви-

роби ручної роботи, а також пройти майстер-клас від румунських писанкарів. Ключовим моментом заходу стало підписання договору на міжнародну творчу співпрацю між Україною, Хорватією та Угорщиною.

Площа Миру в місті Виноградів 6 квітня перетворилася на справжній форпост Великодньої ярмарки. Мов на толоку, сюди збиралися люди, бажаючи ознайомитися з пасхальною атрибутикою. А подивитися було на що! Найактивнішу участь у проведенні ярмарку взяли члени громадської організації "Виноградівські пацьорки". Колоритні дитячі поробки до Пасхи, жіночі прикраси канзаші та сутаж із ниток, заворожуюча колекція вишитих бісером та нитками художніх картин, оригінальні фляшки з декупажем, ляльки мотанки, писанки, барвисті ароматичні свічки у вигляді пасхаль-

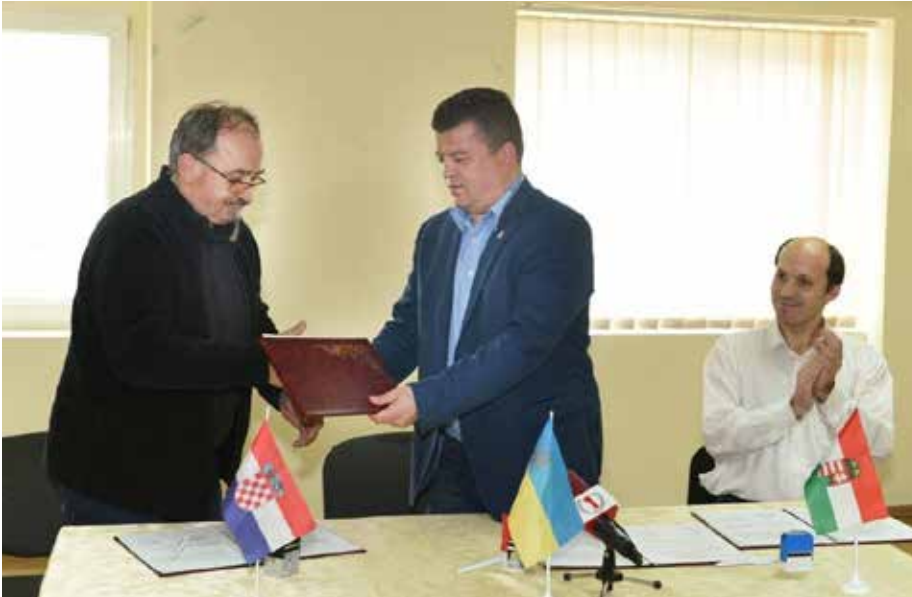
них яєць, декоративно оздоблені пасхальні кошики з елементами декору - все це милувало око і приваблювало численну публіку. Любителів рукоділля привітно зустріли продавчині магазину "Вишиванки від Іванки". Широкий вибір чоловічих та жіночих вишиванок, платів, блузок та сукень, рушників та скатертин, жіночих прикрас з деревини, бісеру, ниток знайшли своїх поціновувачів та покупців. Гості з повіту Сучава (Румунія), сім'я писанкарів Ясиновських показали традиційні народні строї, а також дали майстер-клас по розписуванні яєць воском.

Члени гуртка "Українські народні звичаї та рукоділля" Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" з Вуковара (Хорватія) також представили цікаві вироби своїх народних умільців. А це були розписані українською символікою декоративні гарбузи Славки Плішки, майстрині з Петрівців та вироби ручної роботи Штефки Войнович та Єви Вукушич.

Святковий концерт фестивалю відбувся в просторій залі міського будинку культури. До гостей та багаточисленної публіки з вітальними словами звернувся міський голова Степан Бочкай. У своїй промові він щиро привітав гостей фестивалю, побажав їм гарних вражень, яскравих виступів, нових знайомств, висловив надію на традиційності цього заходу.

У концертній програмі приймали участь Народний хоровий колектив Виноградівського будинку культури, композитор і фолкіст з міста Сату-Маре – Григорій Негреа, самодіяль-





ний хоровий колектив УКПТ "Іван Франко" Вуковар, муніципальний зведений хор з міста Мішкольці та Егер (Угорщина). Спеціальним гостем фестивалю став Михайло Вігула – гітарист-віртуоз, композитор, володар ордену св. Георгія та двічі учасник рекорду Гіннеса на найдовший гітарний концерт у світі.

Члени самодіяльного хорового колективу українського товариства з Вуковара ретельно готувалися до

цього фестивалю і на належному рівні представили глядачам новий репертуар. Хоровий колектив виконав пісні "Прийди до мене милий Ісусе", та "Доброго ранку, чудовий Вуковар", автор тексту і музики Шімо Домінович. У виконанні жіночого ансамблю прозвучала хорватська народна пісня "Гей, Славоніє!" і "Алілуя", музика Леонарда Цохена. Солістка і керівник самодіяльного колективу - Аніта Надж. Вдячними шквальними оплесками

нагороджували глядачі всіх учасників концертної програми, адже кожен з них вкладав у пісні частинку своєї душі.

Та кульмінацією заходу стало підписання договору про міжнародну творчу співпрацю між УКПТ ім. Івана Франка Вуковар та Комунальним закладом "Виноградівський міський Будинок культури". Угода стала юридичним підтвердженням багаторічної співпраці для обміну досвідом роботи, популяризації кращих зразків професійного і народного мистецтва різних країн, обмін творчими колективами, музейна та видавнича діяльність.

Наше життя, робота, захоплення протікають під одним небом. І найкращими посланнями миру, дружби, братання народів та творчої співпраці є взаємні мистецькі візити. У них розтираються всі вагання і сумніви, стають товариською запорукою людської довіри, захопленості, любові до музики, яка не має і не знає кордонів. Це переконливо довів впродовж проведення у Виноградіві Міжнародний фестиваль "Пасхальні зустрічі", який вдало зв'язав і поєднав творчих людей різних країн - України, Хорватії, Угорщини, Румунії.

Тетяна Рамач

UKPD "Ivan Franko" iz Vukovara na Međunarodnom uskrsnom festivalu u Ukrajini



Pjevački zbor Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ivan Franko" Vukovar sudjelovao je na Međunarodnom uskrsnom festivalu u Vynohradivu u Ukrajini 6. i 7. travnja 2019. godine. Osim ukrajinske udruge iz Hrvatske, na festivalu koji se sastojao od dvodnevno izložbenog i koncertnog dijela, sudjelovale su udruge iz Mađarske, Rumunjske i Ukrajine.

Svi učesnici Festivala sudjelovali su u izložbi tradicionalnih narodnih eksponata: košara, pisanica, vezenih i heklanih prekrivača za uskrse košare, raznih rukotvorina s uskrsnim motivima kojima su predstavili običaje zemlje iz koje dolaze, ali i običaje koje su baštinili od svojih predaka

iz Ukrajine. Uz izložbu su organizirane i radionice oslikavanja uskrasnih jaja raznim tehnikama. U koncertnom dijelu programa sudionici su se predstavili ukrajinskim duhovnim pjesmama kao i tradicionalnim pjesmama krajeva iz kojih dolaze.

Za članove UKPD "Ivan Franko" Vukovar ovaj posjet Ukrajini predstavlja izuzetan događaj, ne samo zato što su nakon dugo vremena imali mogućnost posjetiti svoju pradamovinu, nego što su ovom prigodom potpisali dogovor o suradnji s vynogradivskim Domom kulture te na taj način otvorili vrata za još mnoge posjete te otvoreniju i češću suradnju.

Tetjana Ramač



Сплітський оглядач

У Спліті вшанували пам'ять Тараса Шевченка



Дня дев'ятого березня в центральній міській бібліотеці міста Спліт зібрались українці вшанувати пам'ять поета та художника Шевченка Тараса у його 205 роковини народження. Це був найвродливіший Шевченківський ранок в історії Спліта.

Минулорічні, скажімо, святкування провели ми незабутньо у "кавалерці" ("garsonjeri") нашого колеги, смакуючи борщем та перечитуючи поезії Кобзаря. Місця для сидіння бракувало, тож вмошувались на подушках на підлозі... родинно, затишно, незабутньо...

Цьогоріч, ми вийшли на новий рівень. Чудовий зал з усією необхідною технікою. Просктор для перегляду

репродукцій графіки, акварелей та олійних робіт академічного митця в різні періоди його життя та творчості. Молоді, студентські, романтичні портрети шляхетних замовників, історичні, релігійні теми, пейзажі з серії "мальовнича Україна", прозорі акварелі Кос Аралу та емотивні сюжетні роботи казахів та солдатських буднів періоду заслання, як і зрілі, чисті, витончені, майже сухі гравюри останніх років життя, за котрі Шевченко і отримав звання академіка та прирівнюється майстерністю до Альбрехта Дюрера... з усіма сучасними можливостями та технікою, погодьмося, що не завжди налітаємо на "ютубах" на його, Шевченківську творчість в новому перекладі. Час постуває. Розвива-

ється вся людська культура. Творчість українців теж не застигла. Готуючись до цих читань, піднявся величезний пласт Тарасових поезій у новому виконанні, і на цій зустрічі ми лишень частково ознайомили присутніх з піснями на його тексти у сучасному надпотужному звучанні рок, поп, та класичному виконанні.

З його біографією, ми всі українці, наче знайомі з самого дитинства, зі школи, та все ж, щоразу дізнаємось якісь нові деталі його феноменального та трагічного життя. Скажімо, з сорока семи років життя, лишень тринадцять вільних! Чи, наприклад, його відмова від дворянського титулу, опісля заслання, та отримання звання академіка мистецтв...

Суботнього ранку, дехто зумів прибути з сусіднього острова, аби своєю присутністю долучитись до Великої України власним декламуванням поезії Великого українця. Немоżliво не подякувати ведучій пані Вікторії, що її стараннями, лєвою часткою організації та проведення, було здійснене це святкування. Як і без нашої нової учасниці пані Лідії, цей ранок не мав би такого звучання. Вона своїм акомпонуванням на фортепіано, власним вокалом та авторською лірикою урізноманітнила, надоповнила та своєю творчою енергією спонукала всіх до розвитку, подальшої праці, насолоди процесом та результатом творчості...

А тепер "проти шерсті"... урочистість розпочалась, звичайно ж хорватською, адже була у залі присутня одна! жіночка місцева, котра схотіла поцікавитись, що ж українці кажуть. (Пізніше, правда, приєднались ще двійко літніх хорватів.) Отож, викладання велось, можна сказати, індивідуальне (наші ж, народжені в Шевченківському середовищі, отже для них – нічого нового.) Українців зійшлося з десяток. Жодної дитини!!! Так субота, 10 ранку, всі ще сплять... Та чи ваші діти назвуть Шевченка своїм поетом, своїм пророком, коли суспільною є хорватська, а материнською є російська. І коли діти є "занадто маленькими" аби з ними розмовляти українською. Це сплітська реальність. У Спліті є дуже багато українців, та їх дуже мало що об'єднує, як і зрештою (спостерігаючи за сьогоднішніми реаліями) і українців у рідній Батьківщині... як писав Андрухович: "Це не є висмикування цитат, це всього лиш обізнаність дилетанта". Так от - "Шевченко є мертвим, якщо його не читати"...

Гаврилко Виразка

Kulturno-umjetnički program povodom Dana Općine Lipovljani



U skladu s programom obilježavanja Dana Općine Lipovljani, Dana župe i Dana Josipa Kozarca u Lipovljanima, 17. ožujka 2019. godine u Društvenom domu održan je zajednički kulturno-umjetnički program. U dvosatnom trajanju, udruge općine Lipovljani koje se bave kulturom, predstavile su se na ovoj manifestaciji.

Načelnik općine Lipovljani Nikola

Horvat pozdravio je sve prisutne i zahvalio se izvođačima programa koji će svojim nastupom obilježiti Dan Općine Lipovljani, i na taj način još jednom dokazati multikulturalnost ove općine koja je već nadaleko poznata.

Na scenu su prvo izašli učenici Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani te izveli prigodni dramski igrokaz. Uslijedio je nastup MPZ „Lira“ koji su otpje-

vali dvije pjesme, a nakon njih je nastupila mlada plesna skupina „Iskrica“ svojim veoma atraktivnim nastupom. Mlada folklorna skupina KUD-a „Lipa“ otplesala je svoje plesove, a potom se predstavila i pjevačka skupina umirovljenika „Perunike“ te otpjevala dvije pjesme. Starija plesna skupina „Iskrica“ je u nastavku programa još dva puta plesala, a pjevačka skupina MPZ „Lira“ izašla je još jednom na scenu, pjevajući slovačke pjesme. Češka beseda općine Lipovljani je sa svoja dva izlaska na scenu otplesala i otpjevala pjesme i plesove, predstavljajući time češku kulturu.

Pjevačka skupina KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani otpjevala je dvije pjesme, jednu na ukrajinskom jeziku („Kozache, kozache“), a drugu na hrvatskom jeziku („Slavonija“), koju je napisao član pjevačke skupine „Karpata“ Zlatko Knižek. Iza njihovog nastupa, sve je prisutne posebno obradovao nastup folklorne skupine „Karpata“ plešući atraktivni ukrajinski ples.

Koncert su okončali pripadnici KUD-a „Lipa“ nastupom starije folklorne skupine, te tamburaškim sastavom.

Na svečanoj sjednici povodom obilježavanja Dana Općine Lipovljani održanoj dana 15. ožujka 2019. godine, udruzi KPD Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani dodijeljena je zahvalnica za dugogodišnji rad, zasluge u promicanju kulture, kulturne baštine ukrajinske nacionalne manjine, ugleda Općine Lipovljani u Republici Hrvatskoj i svijetu, te promicanju svih drugih područja društvenog života u općini Lipovljani.

Ivan Semenjuk



UKPD "Andrij Pelih" Šumeće u Novoj Gradišci



Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo "Andrij Pelih" iz Šumeća već niz dugi niz godina surađuje s udrugom Češka Beseda iz Nove Gradiške. Svake godine Ukrajinci iz Šumeća nastupaju u Novoj Gradišci na raznim kulturnim događajima. Također, pripadnici češke nacionalne manjine iz Nove Gradiške aktivno sudjeluju na manifestacijama u Šumeću. Tako je i ove godine, 23. ožujka, mlada plesna skupina UKPD "Andrij Pelih" sudjelovala u kulturno-umjetničkom programu nakon godišnje Skupštine češke udruge. Mali plesači predstavili su ukrajinski narodni ples "Hopak" koji ih je uvijekbala plesati učenica 8. razreda i dugogodišnja aktivna članica udruge Vanesa Šrbalj. Plesači su ukrajinskim plesom oduševili publiku.

Valentina Hrečuk

Povijest kave u Ukrajini



Prvi put kava se spominje u Ukrajini 1672. godine. Upravo tada, u ukrajinskom gradu Kamjanec-Podiljskyj, Turci su otvorili prvu kavanu. U 18. stoljeću kava se pojavila i u ukrajinskom gradu Ljvivu. U Ljviv kava nije dolazila samo sa istoka (posebno iz Turske), već i sa zapada, iz Beča, gdje je Galicijan (Halyčanyn) Yuriy Kuljčyckyj 1683. otvorio kafić koji se zvao "Pod plavom čašom". Nakon toga, kavana slavnog Galicijana postala je nadaleko poznata a kava je postala jako popularna u cijeloj Europi. Umjesto natpisa na njegovom kafiću bila je turska đezva, koja je kasnije postala znakom svih kafića gdje se prodavala kava.

Lik Jurja Kuljčyckog koji je donio kavu u Europu uvijekovječio je u spomeniku bečki kipar Emanuel Pendelj. Spomenik Galicijanu koji je donio kavu u Europu se nalazi u glavnom gradu Austrije.

Povijest kave u Lavovu počela je još krajem 18. stoljeća, kada su se u gradu počele ponegdje pojavljivati slastičarne i kafići. Tamo su bogati stanovnici mogli kušati kavu i uživati u ovom crnom mirisnom piću odnosno pridružiti se ritualu

sa poviješću dugom više od 500 godina. Od svoje pojave, kava je postajala sve popularnija u različitim krugovima društva i jako je brzo cijeli grad Lavov postao ovisan o kavi i do danas tako je i ostalo.

U 19. stoljeću u Lavovu kavu su počeli piti svi: ujutro i tijekom dana, kod kuće i u gostima, prije jela i poslije jela. Kava je bila posebno piće za žene. Neke su žene nosile kavu u crkvu da bi je popile poslije pričesti.

Vlasnici kafića uz prodaju kave zabavljali su svoje posjetitelje večernjim koncertima, plesovima i upravo tamo bilo je moguće čuti najsvežije novosti i tračeve. U kafićima su se često okupljali umjetnici, književnici i drugi kreativni mladi ljudi Lavova koji su uvijekovječili ljubav prema ovom piću u svom stvaralaštvu. Kavi je posvećeno puno recitacija, pjesama i legenda koji ovom piću dodaju zagonetnost, bajkovitost i misterij.

Prošlo je već četvrto "kavino" stoljeće za stanovnike Lavova. Tradicije ispijanja kave davno su se pretvorile u kult. Stanovnici Lavova ponosni su na svog sugrađana Jurja Kuljčyckog koji je prije 320 godina naučio Europljane piti kavu

i otvorio prvi kafić u Beču.

U 17. stoljeću u Halyčyni pili su uvoznju kavu a već početkom 20. stoljeća u Lavovu su otvorili svoju tvornicu kave koja se specijalizirala ne samo za proizvodnju kave već i za proizvodnju različitih pića od kave sa dodatcima cikorije i žitarica.

Prošlo je puno vremena, ali ljubav prema kavi u Lavovu nije nestala. Danas u Ukrajini Lavov se smatra gradom gdje možeš pronaći najbolju kavu i gdje je ispijanje kave jako popularno.

Svake godine u gradu se održava festival pod nazivom "Na kavu u Lavov" gdje svatko može isprobati različite vrste kave pripremljene po lavovskim tradicionalnim receptima, također pogledati različite izložbe na temu kave.

Šalica lavovske kave nije samo šalica crnog mirisnog pića već i duh starog Lavova, duša i ponos grada, povijest stare tradicije koja se obnavlja svakim gutljajem.

Zanimljivosti o kavi:

- S prostora afričke visoravni kava je najkasnije do 9. st. prešla Crveno more i udomačila se u Arabiji.

- Na put po svijetu kava je u obliku napitka krenula iz Arabije a danas je možemo pronaći u neizmjernom broju oblika gotovo u svakome kutku našeg planeta.

- Prodor kave prema Europi počeo je s osmanskim osvajanjima. U Turskom se carstvu u 16. st. razvio običaj svakodnevnog ispijanja kave.

- Jedna šalica kave poboljšava koncentraciju, kvalitetu rada, pamćenje i raspoloženje.

- Kava ima snažan učinak na mozak, pospješuje izmjenu tvari u organizmu, pojačava snagu i rad srca, poboljšava krvotok u srcu, podiže krvni tlak, povećava količinu šećera u krvi i njegovu potrošnju, djeluje diuretski.

- Francuski filozof i pisac Voltaire pio je po 50 šalica kave dnevno i proživio je prilično dobru dob – 83 godine.

- Ludwig van Beethoven kuhao je kavu isključivo od određenog broja zrna kave – 64 zrna.

- Kava je na drugom mjestu u svijetu po prodaji poslije nafte.

- Najveći proizvođač kave na svijetu je Brazil.

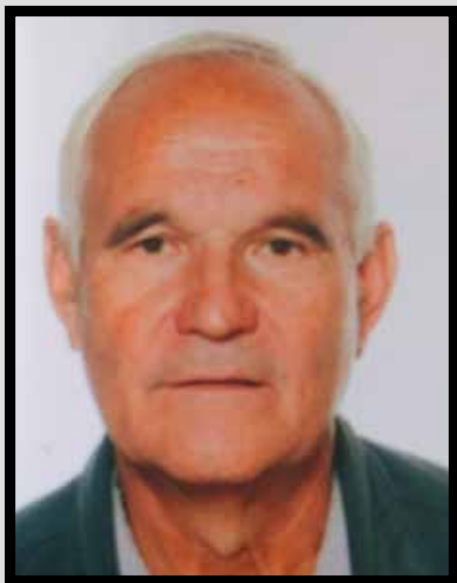
- Svaki dan u svijetu se popije otprilike 2,25 milijarde šalica kave što čini ovo piće najpopularnijem na svijetu.

Poslovice o kavi glasi: "Prava kava mora biti crna kao noć, slatka kao grijeh, vruća kao ljubav i jaka kao prijateljstvo."

S ukrajinskog prevela Ana Marija Has, učenica OŠ
Antun Matija Reljković Bebrina



Pavao Čornij



Utorak 12. ožujka 2019. godine na Gradskom groblju u Slavonskom Brodu - obitelj, rodbina i prijatelji su se oprostili od gospodina Pavla Čornija koji je preminuo u subotu 9. ožujka u 76. godini života nakon duge i teške bolesti. Iza sebe je ostavio suprugu Katicu i tri kćerke, Gordanu, Tatjanu i Zrinku, zeta, unučad, brata i sestru.

Pokojni Pavao je rođen u ukrajinskoj obitelji i kao Ukrajinac sudjelovao 1979. godine u osnivanju Ukrajinske sekcije pri RKUD "Đuro Đaković" (današnji Folklorni ansambl Broda), gdje je svirao i pjevao.

U razdoblju od 21. veljače 1983.

do 29. rujna 1983. bio je i predsjednik ondašnje Ukrajinske sekcije RKUD-a "Đuro Đaković" koja je bila prethodnica samostalnom Kulturno-umjetničkom društvu "Ivan Senjuk-Ujak", današnjem UKPD "Ukrajina" koje ove godine slavi svoj jubilej, četrdesetu godišnjicu uspješnog rada.

Pokojnog Pave sjećat ćemo se kao iskrenog i nadasve dobrog čovjeka, nacionalno svjesnog pripadnika Ukrajinske nacionalne manjine i jednog iz plejade predsjednika Ukrajinskog kulturno-prosvjetnog društva "Ukrajina" iz Slavonskog Broda.

Вічна пам'ять!

Članovi i vodstvo UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod



Ivan Čorni



Na Veliku subotu, 20. travnja 2019. godine, nakon duge i teške bolesti napustio nas je Ivan Čorni. Njegova smrt nenadoknadivi je gubitak za njegovu obitelj - suprugu Mariju, kćerku Evicu, sina Miroslava i sestru Mariju s obiteljima. S Ivanom smo se oprostili 23. travnja na mjesnom groblju u Brodskom Varošu.

Ivan Čorni je rođen u ukrajinskoj obitelji. Davne 1979. godine sudjelovao je u osnivanju Ukrajinske sekcije RKUD-a "Đuro Đaković", današnjeg Folklornog ansambla Broda koja je bila prethodnica samostalnog Kul-

turno-umjetničkog društva "Ivan Senjuk-Ujak" tj. UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod.

Ivan je pjevao i svirao na nastupima i programima te na bezbrojnim druženjima. Naročito je zaslužan za organiziranje i rad izvorne skupine pjevača iz Kaniže jer je znao mnogo ukrajinskih narodnih pjesama.

Ivana ćemo se sjećati kao dobrog i mirnog čovjeka, marljivog, uvijek spremnog drugom pomoći, privrženog obitelji, svojoj župi i grkokatoličkoj crkvi.

Вічна пам'ять!

Članovi i vodstvo UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod



ІЛЮСТРАЦІЯ "МЕНІ ТРИНАДЦЯТИЙ МИНАЛО" ІВАНА ІЖАКЕВИЧА